Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 529/1354 | Łódź, Czwartek, 8 marca 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג טז אדר תרפ"ח | Nr. 59 1354

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

ווייטערדיגע אנטיסעמיטישע אקציע

צוליב די וואהלען אין לעמבערג.

סטודענטען ווילען אַרויסרופען אַ שטרייק אין די אוניווערזיטעטען. -- דעמאנסטראציעס פאר דער אוניווערזיטעטס-געביידע.

לעמבערג, 7. (א. ו.) היינט אינדערפריה האָבען די סטודענטען פון די העכערע לעהר-אנשטאַלטען ווייטער געפרובט אויפצוהאַלטען די שטרייק-אַקציע און פאָרטצוזעצען זייער אַנטיסעמיטישע טעטיגקייט. צוליב די בעמיהונגען פון רעקטאָראַט זענען די לעקציעס דאָך פאָרגעקומען מיט קליינע אינצידענטען.

אין אָוועגד זענען פונאַנדערגעשפרייט געוואָרען אויפרופען אונטערגעשריבען דורך עפּיס אַ סטודענטען-קאָמיטעט. די אויפרופען פאָדערען אויף צו ווייטערדיגע דעמאָנסטראַציעס צוליב דעם נצחון פון די יודען בעת די סיים-וואַהלען. פאַר'ן בנין פון אַלטען אוניווערסיטעט איז פאָרגעקומען אַ דעמאָנסטראַציע פון די סטודענטען. דער רעקטאָר האָט אַרויסגעגעבען אַ פערבאָט צו דעמאָנסטרירען אין שטח פון אוניווערסיטעט.

לעמבערג, 7 (א. ו.) נעכטען אין אָוועגד האָבען זיך איבערגע'חזר'ט די סטודענטישע דעמאָנסטראַציעס. עס זענען אויסגעהאַקט געוואָרען עטליכע צעהנדליג שויבען אין יודישע געוועלבער און רעסטאָראַנען. די פּאָליציי האָט עטליכע מאָל פונאַנדערגעטריבען די דעמאָנסטראַנטען, וועלכע האָבען זיך ווידער צוזאַמענגענומען. די דעמאָנסטראַנטען האָבען זיך אַריינגעריסען אין יודישע שענקען, אַראָפּגעריסען די שילד פון יודישען אַקאַדעמישען הויז און געשלאָגען די יודישע דורכגעהער.

ס'איז אויך צושלאָגען געוואָרען דער פאָרשטעהער פון דער דאַנציגער פירמע וועלקער. די מאַכט האָט אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל צו אַרעסטירען די דעמאָנסטראַנטען. אַזוי-אַרום זענען אַרעסטירט געוואָרען 250 פּערזאָן. די עקסצעסען האָבען דאָך געדויערט ביז שפּעט ביינאַכט. צו די דעמאָנסטראַנטען האָבען זיך פאַראייניגט פערשידענע טונקעלע פערשוינען.

סאָוויעטען פּראָטעזשירען טערקיי

אַלס מיטגלידער אין דער ענטוואָפנונגס-קאָמיסיע.

גענף, 7 (אטע) ליטווינאָוו האָט צוגעשיקט אַ דעפּעשע צום סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער-ליגע, אין וועלכער ער לעגט פאָר איינצולאַדען טערקיי צו דער קומענדיגער סעסיע פון דער ענטוואָפנונגס-קאָמיסיע.

קאָוונער אוניווערזיטעט רעאַגירט ענערגיש

געגען די אַנטיסעמיטישע עקסצעסען פון די סטודענטען.

קאָוונאָ. 6 (אטע) אין צוזאַמענהאַנג מיט די אַנטיסעמיטישע עקסצעסען אויף דעם קאָוונער אוניווערזיטעט איז היינט פאָרגעקומען אַ זיצונג פון אוניווערזיטעט-סענאַט, און ס'איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פעראורטיילט די נישט-דערלאָזבאַרע עקסצעסען. די אוניווערזיטעטס-מאַכט פיהרט אַ שטאַרקע אויספאָרשונג כדי צו ענטדעקען די שולדיגע. דער רעקטאָר פון אוניווערזיטעט האָט ערקלערט אין אַן אינטערוויאו, אַז די עקסצעסען זענען מסתּם בעגאַנגען געוואָרען נישט דורך סטודענטען, נאָר דורך פרעמדע פערזאָנען.

—o—

עסטרייך-איטאַליענישער קאָנפליקט

ווין, 7 (אטע) דער קאַנצלער זייפּעל האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט אין דער הויפּט-קאָמיסיע פון דער נאַציאָנאַל-פערזאַמלונג וועגען דער אויסלענדישער פּאָליטיק. קאַנצלער זייפּעל האָט ערקלערט, אַז דער עסטרייכיש-איטאַליענישער קאָנפליקט איז פולשטענדיג ליקווידירט געוואָרען.

די געוועהר-שמוגעל-אַפערע אין אונגאַרן

וועט אויסגעפאָרשט ווערען דורך דער פעלקער-ליגע.

גענף, 7 (אטע). אויף דער נעכטיגער זיצונג פון פעלקער-ליגע-ראַט איז אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס איבערצוגעבען אַ קאָמיסיע פון 3 פּערזאָן אַדוּ כצופיהרען די אויספאָרשונג וועגען דעם געוועהר-שמוגעל אין אונגאַרן. צו דער קאָמיסיע געהערען די פאָרשטעהער פון האָלאַנד, פינלאַנד און טשילי. אַ בעריכט וועגען דער אויספאָרשונג וועט אָפּגעגעבען ווערען אויף דער יוני-סעסיע פון ראַט.

שילער האבען ערמארדעט זייער לעהרער?

קראקא, 7 (א.ו.) נעבען אָוויל האָט מען געפונען דעם קערפּער פון אַ געוויסען לעהרער מיט אָפּגעהאַקטע הענד און פיס. עס איז דאָ אַ חשד, אַז דער לעהרער איז ערמאָרדעט געוואָרען דורך זיינע שילער.

די ערצטליכע לאַבאָראַטאָריע
פון ד"ר מעד.
ST. HURWICZ
(אַנאַליזען פון אורין, בלוט, קאַל א. א. וו. אונטערזוכונגען פון געשווירען, ראַק, אויסשיילונגען א. א. וו.)
איז איבערגעטראָגען געוואָרען אויף
WSCHODNIA 76
(רוג נאַרוטאָוויטש-גאַס) טעל. 30-53.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר אוירען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 31-27.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
עמט אויך אָן אין לעטשניצע, נאַרושער 17 פון 10—11 און פון 2 3.

קאָניאַק
„MEDICINAL"
פון דער פירמע
STOCK V.S.O.P.
הורס און דעסערט ליקערן
וויינען פון די בעסטע איני- און אויסלענדישע פירמען.

A. P. CZKWIANANC, ŁÓDŹ, Piotrkowska 69, tel. 38-64
עמפּפעהלט צו די בעפאָרשטעהענדע פייערטאָגען:
רעיעלע בעהאַנדלונג! צוגענגליכע פרייזען!

פרוכט - קערבער
ליקערען און קאָניאַקען
קאָנסערווען
וויינען פון די בעסטע איני- און אויסלענדישע פירמען.
הורס און דעסערט

18 צובּרעכט נישט ווייטער איודישען מאנדאט! 18

זונטאָג, דעם 11-טען מערץ קומען פאר די וואַהלען צום סענאַט.

וואַהל-רעכט האבען אַלע, וואס זענען אַלט 30 יאהר. — אונזער קאַנדידאַט איז ה' **שלמה בודזינער** (פּרעזעס פונ'ם לאָדזער קהלה-ראַט). — דער אויסגאַנג פון די וואַהלען איז אבהענגיג פון יעדער איינציגער שטימע.

18 היינט, דאנערשטאג, 8.30 אַ זייגער אָוועגד קומען פאַר פאָלגענדע

וואהל-מיטינגען

„התאחדות" שענקיעוויטשאַ 3/5
„מזרחי" קילינסקי-גאַס 44
„בני ציון" רזשגאָווסקאַ 7

עס וועלען רעדען: סיים-דעפּוטאַט ד"ר י. ראָזענבלאַט, שלמה בודזינער (פּרעזעס פון דער לאָדזער קהלה), משה האָלמאַן, ד"ר טאַרטאַקאָווער, לאַווניק א. יאָעל, ראַטמאַן י. מ. ביאַלער, יחיאל ערליך, חיים מאַרגאַליס, יחיאל שאַליט, א. אסט און אנד.

18 אַלע די, וועלכע זענען געווען אונזערע 18

18 פערטרויאונגס-מענער 18

אין די אָבוואָדאָווע קאָמיסיעס ביי די סיים-וואַהלען און זענען אַלט 30 יאָהר און אויך די, וואָס ווילען איבערנעהמען אַמטען אַלס פערטרויאונגס-מענער אויף זונטאַג צו די סענאט-וואַהלען ווערען געבעטען צו מעלדען זיך היינט אין משך פון טאָג און מאָרגען ביז 3 נ.מ. אין הויפט-וואַהל-ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) כדי אַרויסצונעמען די לעגיטימאַציעס.

יודישער וואהל-קאָמיטעט

ביים בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

18 אויסדריקענדיג אונזער דאַנק דער נאַציאָנאַלער און רעליגיעזער יוגענד וועלכע האָט מיט אַזאַ איבערגעגעבענהייט און אָפּפערוויליגקייט ערפילט איהר חוב און מיטגעהאָלפען צום נצחון פון אונזער ליסטע ביי די וואַהלען צום סיים, פאָדערן מיר אויף די זעלבע יוגענד, ווי אויך אַלע, וועלכע האָבען ביז אַהער נישט געקאָנט מיטאַרבייטען, צו מעלדען זיך היינט, דאָנערשטאַג פון 10 פריה ביז 10 אָוועגד און מאָרגען, פרייטאָג ביז 3 נ"מ אין אונזער הויפט-וואַהל-ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) כדי זיך צו

18 רעגיסטרירען — צו דער — וואהל-אַקציע צום סענאַט 18

אויף דעם קומענדיגען זונטאַג, 11. מערץ.

יודישער וואַהל-קאָמיטעט

ביים בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

וו. פּרעמיער באַרטעל אלס סיים-מאַרשאַלעק

אלס זיין פערטרעטער זאָל בעשטימט ווערען גען. גורעצקי אדער סאָסנקאָווסקי.

וו אַ ר ש אָ, 7 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). ווי בעקאַנט איז איצט אַקטועל די פראַגע וועגען סיים-מאַרשאַלעק, יעדען טאָג ווערען געמאַכט נייע קאָמבינאַציעס. היינט, למשל, האָט זיך פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז אַלס מאַרשאַלעק זאָל אויסגעוועהלט ווערען דער איצטיגער וויצע-פּרעמיער באַרטעל. מ'וואַרט נאָר אויף דער הסכמה פון די פּ.פּ.ס. ווען וו. פּרעמיער באַרטעל זאָל אויסגעוועהלט-ווערען אַלס סיים-מאַרשאַלעק וואָלט אַלס וויצע-פּרעמיער בעשטימט געוואָרען גענעראַל גורעצקי אָדער גענעראַל סאָסנאָקאָווסקי.

וו אַ ר ש אָ, 7 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די דעפּוטאַטען וואָס זענען געוועהלט געוואָרען פון דער רעגירונגס-ליסטע וועלען זיך אין סיים פערטיילען אויף עטליכע גרופּען: קאָנסערוואַטיווען, ראַדיקאַלע פּויערים-גרופּע, „קלוב פּראַצי" א. אַ.

וו אַ ר ש אָ, 7 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). ווי מיר דערוויסען זיך פערלאַנגט די „אַגודה" פון די מאַסגעבענדע ספערען, אַז ס'זאָל געהאַלטען ווערען דער אָפּמאַך, לויט וועלכען ה' קירשבראָין זאָל אַריין אין סיים פון דער מלוכה-ליסטע פון דער ליסטע נומער 1. פאַרדאָס זענען זיי גרייט אָפּצוגעבען זייערע שטימען צום סענאַט אויף דעם נומער 1.

וו אַ ר ש אָ, 7 (א. וו.) ס'האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז דער וואַרשאָווער שטאָט-ראַט זאָל פונאַנדערגעלאָזען ווערען, צוליב דעם, ווייל די שטימונג פון דער בעפעלקערונג האָט זיך געענדערט. די סאַנאַציע-ליסטע למשל, האָט ביי די סיים-וואַהלען בעקומען 4 מאָל אַזויפיל שטימען ווי ביי די שטאָט-ראַט-וואַהלען.

אויסלענדישע פעסער אין דרינגענדע פאַלען

וו אַ ר ש אָ, 7 (טעלעפאָניש). אין דער פראַגע וועגען אַרויסגעבען אויסלענדישע פעסער אין דרינגענדע פאַלען איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ צירקולאַר, לויט וועלכען אַזעלכע פעסער וועלען אַרויסגעגעבען ווערען אָהן דער צושטעלונג פון אַן אָרימקייט-צייגניש. די צייגניש וועט אָבער דאַרפען צוגעשטעלט ווערען 3 וואָכען נאָכ'ן צוריקקומען פון אויסלאַנד. אויב נישט וועט מען בעשטראָפט ווערען.

———

מוראָ'דיגע שחיטה אין כינא.

3000 מענשען אויסגעסוילעט געוואָרען.

נ י ו - י אָ ר ק, 7 (ספּ. טעל.) ניו-יאָרק-„טיימס" מעלדעט וועגען אַ שרעקליכער שחיטה וואָס איז פאָרגעקומען אין כינאַ.

אַ כינעזיש, קאָמוניסטישע מיליטער-אָבטיילונג האָט אויסגעמאָרדעוועט די גאַנצע בעפעלקערונג. בעת דער שחיטה זענען אומגעקומען 3000 קאַטאָליקען.

פערשוואונדעז געוואָרען א האַלזבאַנד

אין דער ווערט פון 50 טויזענט פונט שטערלינג

ל אָ נ ד אָ ן, 7 (אַטע) אויף אַ געהיימנישפולען אופן איז פערלוירען געוואָרען אויפ'ן וועג צווישען פּאַריז און לאָנדאָן אַ פּאָסטזענדונג, וועלכע האָט ענטהאַלטען אַ האַלזבאַנד פון פּערל אין דער ווערט פון 50 טויזענט פונט שטערלינג. די זענדונג איז געשיקט געוואָרען אויף אַ נאָכנאַהמע, ס'איז בעשטימט געוואָרען אַ בעלוינונג פון 5000 פונט אויף צו געפינען די פּערל.

אויפרייס פון אמוניציע-לאַגער

80 מענשען אומגעקומעז

ל אָ נ ד אָ ן 7 (ספּ. טעל.) אין דעם שטאַט עמאַראַנג אויף דעם אינזעל יאַוואַ איז פאָרגעקומען אַנ'אויפרייס פון אַמוניציע-לאַגער, 100 אַרומיגע הייזער זענען איינגעפאַלען, 80 מענשען זענען אומגעקומען.

וואַהלען צו די האַנדעלס-קאַמערען

אין 2 וואָכען אַרום.

וו אַ ר ש אָ. 7 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) די וואַהלען צו די האַנדעלס-קאַמערען וועלען פאָרקומען 2 וואָכען נאָך די סענאַט-וואַהלען.

י. ט. אַ.-רעדאַקטאָר סמאָליאַר אין וואַרשא.

וו אַ ר ש אָ, 7. (יט"א טעלעפאָניש). אויפ'ן וועג קיין סאָוויעט רוסלאַנד האָט זיך אָבגעשטעלט אין וואַרשאָ דער יט"א-מיטאַרבייטער ה' סמאָליאַר. ה' סמאָליאַר וועט ווייל en אין סאָוויעט-רוסלאַנד איי ניגע חדשים, וועט זיך בעקענען מיט'ן יודישען לעבען דאָרט און וועט אין די גרעסערע צענטרען פון רוסלאַנד איינשטעלען יט"א-דינסט.

אויפרייס אין טשעכיען.

פּ ר אָ ג, 7. (א. וו.) אין מעהריש אסטרוי איז אין דער מלוכה-קאָפּאַלניע „וואַצלאַוו" פאָרגעקומען אַנ'אויפרייס, בעת וועלכען 11 אַרבייטער זענען אומגעקומען, 40 קאָקס-אויוועגס זענען פערניכטעט געוואָרען.

אמעריקאַנער וואַך-שיף

בעשיסט אַנ'ענגלישען דאַמפער.

ל אָ נ ד אָ ן. 7 (אַטע) אַ וואַך-שיף ביי די ברעגעס פון די פאַראייניגטע שטאַטען האָט בעשאָסען אַנ'ענגלישע שיף, ווייל די לעצטע האָט זיך נישט אָפּגעשטעלט אויף דער אויפפאָדערונג פון דער וואַך-שיף. די אַמעריקאַנישע שיף האָט זיך פערטיידיגט דערמיט, וואָס זי האָט געמיינט. אַז אויף דער ענגלישער שיף געפינט זיך אַלקאָהאָל. די אויספאָרשונג האָט דערוויזען, אַז דער חשד איז געווען אַ נישט-בעגרינדעטער.

תיקון-טעות.

אין אונזער בעריכט וועגען דער צאָהל שטימען, וואָס די לינקע „פּועלי-ציון" האָבען בעקומען אין פּיעטריקאָוו איז אַריינגעפאַלען אַ טעות אָנשטאָט 8000 האָט געדאַרפט זיין 8 הונדערט.

ראַדעק ענטלאָפען פון סיביר

מ'האַט איהם אבער געכאַפּט.

מ אָ ס ק ו ו אַ, 7. (ספּ. טעל.) ראַדעק איז ענטלאָפען פון זיין פערשיקונגס-אָרט אין אוראַל. אין סמאָלענסק איז ער אָבער דערקענט געוואָרען און מ'האָט איהם אַרעסטירט.

באַהן טאַריף וועט געהעכערט ווערען

פון 1 אַפּריל אן

וו אַ ר ש א, 7 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך וועט דער באַהן-טאַריף געהעכערט ווערען פון 1 אַפּריל. דער בעשלוס דאַרף נאָך בעשטעטיגט ווערען דורך דעם עקאָנאָמישען קאָמיטעט ביי מיניסטאָרען-ראַט. יעדענפאַלס וועט די העכערונג נישט חל זיין אויף שפּייז-אַרטיקלען און בוי-מאַטעריאַלען.

———

גרויסע מלחמה פון די וואַהאַביטען

מיט ענגלאַנד און פראַנקרייך

ל אָ נ ד אָ ן, 7 (א.וו.) די וואַהאַביטען-אָפּטיילונגען האָבען פערשאַרפט זייער מלחמה-אַקציע, ס'איז זיכער, אַז דער סולטאַן פון די וואַהאַביטען איבן-סאוד האָט אָנגעהויבען אַ מלחמה צו פעראייניגען אונטער זיין מאַכט די מלוכות, וועלכע געפינען זיך אונטערן פּראָטעקטאָראַט פון ענגלאַנד און פראַנקרייך.

ענגלאַנד האָט אַרויסגעשיקט קיין איראַק אינדיש מיליטער. דער „איוונינג סטאַנדאַר" זאָגט זיך אַרויס גענען אויפהאַלטען דעם ענגלישען מאַנדאַט אין אַראַביען.

וואַלדעמאַראַס וויל נישט קומען קיין גענף,

וואָס וועט דערוייל זאָגען דער פעלקער-ליגע-ראַט?

ג ע נ ף, 7 (אַטע). ווי מיר האָבען נעכטען מיטגעטיילט איז וואַלדעמאַרעס אַרויסגערופען געוואָרען קיין גענף, כדי צו געבען ערקלערונגען דעם פעלקער-ליגע-ראַט וועגען זיין בעציהונג צו פּוילען. וואַלדעמאַראַס האָט היינט טעלעגראַפיש געענטפערט, אַז ער קען נישט קומען צו דער איצטיגער סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט.

———

לעווין וויל ווידער פליהען

פון ניו-יאָרק קיין מאָסקווא.

מ אָ ס ק וו א, 7 (אַ.וו.) דער לופט-פליהער לעווין וואָס האָט נעמאַכט זיין לופט-רייזע איבער'ן אַטלאַנטיק צוזאַמען מיט טשעמבערלענען וועט אין יוני מאַכען אַ רייזע פון ניו-יאָרק קיין מאָסקווא. ער וועט אָפּשטייגען אין יאַפּאַן און סיביר.

לעווינס געדאַנק איז פון סאָוויעט-רוסלאַנד גינסטיג אויפגענומען געוואָרען.

———

באַדע-וואַנעס
אַלעראַרט
וועש-קעסלען
און זעגעלאַכע פיבער-שפּין-טעפּ
„ZGODA"
בעקומט מען ביי דער בעוואוסטער פירמע —
34 ציגעל-גאַס 34, אין הויף, עקע פּעטריקאָווער
טעלעפאָן 51-34.
בעמערקונג: וואַנעס ווערען אויך אויסגעבאָרגט.

Wyniki wyborów do sejmu.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 14 na powiaty Łódzki, Łaski i Sieradzki na zasadzie art. 92 Ord. Wyb. (Dz. Ust. Nr. 66, poz. 590) podaje do wiadomości, że na odbytych w dn. 4 marca r. b. wyborach do Sejmu przy ogólnej liczbie 232793 uprawnionych do głosowania wyborców złożono w 190 Obwodowych Komisjach Wyborczych Okręgu Nr. 14 — 203103 głosow, z których 717 głosów zostało unieważnionych.

Na poszczególne listy kandydatów złożono ważnych głosów: na Nr. 1 — 36879; na Nr. 2 — 36000; na Nr. 3 — 42374; na Nr.4 — 916; na Nr. 5 — 1138; na Nr. 7 — 84; na Nr. 10 — 17008; na Nr. 11 — 2383; na Nr. 13. — 10358; na listę 18 — 21843; na Nr. 24 — 21050; na Nr. 25 5384; na Nr. 33 — 6923 i wreszcie na Nr. 36 — 46 głosów.

Wobec czego wybrani zostali na posłow: z listy № 1 — **Wacław Gogolewski;** z listy № 2 — **Antoni Szczerkowski;** z listy № 3 — **Henryk Wyrzkowski i Piotr Rychlik;** z listy № 18 — **August Utta** i z listy № 14 — **Aleksander Dzierżawski.**

Na zasadzi art. 99 Ord. Wyb. podaję również do wiadomości, że zastępcami wybranych posłów są:

z listy № 1 — Stanisław Leopold, Wacław Wojewódzki, Tadeusz Szaniawski, Franciszek Bartczak, Jan Kałużka, Franciszek Sędzikowski, Andrzej Mazur, Józef Domowicz, Antoni Rydlewicz i Józef Kryszczyński.

z listy № 2 — Emil Zerbe, Teofil Luboński, Franciszek Gryzel, Zygmunt Mażuchowski, Antoni Kupczak, Olimpja Szymczakowa, Aleksander Trejchel, Franciszek Kałużyński, Antoni Szymczak, Juljusz Kittel, Stanisław Wcisło,

z lissy № 3 — Wojciech Mirowski, Franciszek Kozioł, Kazimierz Nykiel i Józef Pastusiak.

z listy № 18 — Dr. Jerzy Rozenblatt, August Raths, dr. Jakób Leinberg, Artur Jerzy Blin vel Blim, Icek Izaak Grünbaum, Rudolf Kolander, Ignacy Schiper, Adolf Henke, Eljasz Joel.

i z listy № 24 — Stanisław Kwasieborski, Aleksander Orłowski, Franciszek Wojtysiak, Mieczysław Horodyński, Leopold Zajączkowski. Norbert Dąbrowski, Edward Wendler, Henryk Błociszewski i Józef Lauba.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej № 14
(—) Stefan Bełżyński
Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi.

Łódź, dnia 6 marca 1928 r.

אכטונג האַנדווערקער!
אַלע פעראָרימטע האַנדווערקער, מיטגלידער פון צענטראַלען יודישען האַנדווערקער-פערבאַנד, וועלכע זענען
פערלעגען אין פערשידענע שטייערן
דאַרפען זיך מעלדען אין סעקרעטאַריאַט פון פערבאַנד ביז דינסטאַג, דעם 13 ד.ח.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג טעגליך (אויסער שבת) פון 10 ביז 2 בייטאָג און פון 6 ביז 9 אָוונד.
צענטר. יודישער האַנדווערקער-פערבאַנד
פאלודניאווא 4.

געבעטע שטיהל געבעטע
פערשידענע פאַסאָנען פון גאָבעלין ווי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-צעראַטע, שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל
ווי אויך טאַפּעציר-געגענשטאַנדען
קאַזעטקעס די נייעסטע פאַסאָנען, מאַטראַצען אין 3 גאַטונגען, אויך בעקומט מען ביי מיר סאַלאָן-גאַרניטורלעך אויף זייד-פּאַטעליקעס, ווי אויך גאָנדאָלקעס, קאַווע-טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספּרענזשינעס, אויך שטיהל צום פּאָלסטערן, פאַר טאַפּעצירער פּערש. פאַסאָנען פון בעסטער האָלץ-אויסאַרבייטונג בעקומט איהר נאָר ביי
ג. לעווקאָוויטש, פּולנאַצנא 5

אנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג!

גראָבען אין די גאסען -- יאָ, נאָר מיט אַ סדר.

(מ) בשעתו האָט דער מאַגיסטראַט צוזאַמענגערופען אַ קאָנפערענץ פון דער עלעקטראָווניע, גאַזאָווניע, טעלעפאָן-געזעלשאַפט, טראַמוואַי-ען, קאַנאַליזאַציע-אָפּטיילונג א. אַנד. כּדי די אַרבייטען, וואָס זענען פערבונדען מיט'ן צוגראָבען די שטאָט, זאָלען רעגולירט ווערען.

די בוי-אָפּטיילונג האָט איצט אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט, לויט וועלכען אַלע געזעלשאַפטען דאַרפען יעדער יאָהר, ביז צום 15. מערץ, צושטעלען דער בוי-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט דעם פּלאַן פון די אַרבייטען, וואָס זיי האָבען אָנגעצייכענט אויפ'ן קומענדיגען יאָהר. אַזוי-אַרום וועט די בוי-אָפּטיילונג קענען נאָרמירען די אַרביים און פערהיטען, אַז די גאַסען אין שטאָט זאָל נישט יעדע פאַר וואָכען אויפגעגראָבען-ווערען דורך אַנ'אַנדער אונטערנעהמונג. דער מאַגיסטראַט האָט בעשטעטיגט דעם געוויען פּלאַן פון דער בוי-אָפּטיילונג.

בעגריסונגען פאר'ן קהלה-פּרעזעס.

(—) נעכטען האָט דער פּרעזעס פון דער קהלה - פערוואַלטונג מינצבערג בעקומען בעגריסונגען צוליב'ן איבערנעהמען זיין נייעם אַמט פון פּרעזעס פון שטאָט-ראַט האַלצנרעבער און פון די רעקטאָר פון שטאָט-ראַט-ביוראָ רונדאָ.

זאַל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.

גאַסטראָלען פון די בעליבטע אַרטיסטען

≡ חנה לערנער און דוד זיידערמאן ≡

פרייטאָג, דעם 9-טען און שבת, דעם 10-טען מערץ, 9 אין אָווענד-
די לאַנג-ערוואַרטעטע פּיעסע – דער שלאַגער פון אַמעריקאַ

מאשקע ווערט אַכלה

אָפּערעטע אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון שטיינבערג.
הויפּט-ראָלען: „מאשקע"–חנה לערנער; „וואָלאָדיא"–דוד זיידערמאַן רעזשיס. פון ד. זיידערמאַן. - האַנדלונג: 1. אַקט: אין רוסלאַנד; 2-טער און 3-טער אַקט: אין אַמעריקאַ. די שענסטע און פרעהליכסטע קופּלעטען, דועטען, טערצעטען, קוואַרטעטען ווערען געזונגען אין דער פּיעסע „מאשקע ווערט אכלה".

שבת, דעם 10-טען, 3.30 נאָכמיטאָג צו ביליגע פרייזען

„אחשורוש"

היסטאָרישע אָפּערעטע אין 5 אַקטען פון גאָלדפאַדען.
הויפּט-ראָל „מרדכי הצדיק"–דוד זיידערמאַן.

זונטאָג, ד. 11-טען, 9 אָוו. די ליבלינגס-פּיעסע פון לאָדז-אַפּער. אין 3 אַקטען

צו ביליגע פּרייזען

„די רומענישע חתונה"

הויפּט-ראָלען: „דבורה"–חנה לערנער; „ישראל"–דוד זיידערמאַן.

מאָנטאָג, ד. 12-טן, 9 אָוו. גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעל. פון 1 ביז 2.50

„דער ישיבה-בחור"

לעבענס-בילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאַלאַטאַרעווסקי.
הויפּט-ראָלען: „ביינישעל"–חנה לערנער; „אביגדור'ל"–ד. זיידערמאַן.

ס'נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינא, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן.
מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, ביהויז, פּאַליאַנסקי, צווילינ. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן.
טענץ איינשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש.
אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

דאָס דאַרף מען וויסען.

(ב) פון היינט אָן וועט דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט זיך אָנרופען „סטאָראָסטווא גראָדזקיע". אַלע ביטעס, בריף און ווענדונגען צום רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט, דאַרפען דעריבער פון היינט אָן שוין טיטולירט ווערען אויפ'ן נייעם אופן.

אין די אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(ב) פ. וואָיטשיצקי (נאַפּיורקאָווסקי 27); וו. דאַנילעצקי (פּיעטרקאָווער 127); אילניצקי און צימער (וואָלטשאַנסקאַ 37); י. האַרטמאַן (מלינאַרסקאַ 1); י. קאַהאַנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80).

דיר. שיפּמאַן פּועל'ט.

(ב) אין יאָהר 1925 איז דער דירעקטאָר פון פּוילישען טעאַטער שיפּמאַן שולדיג געבליבען דעם מאַגיסטראַט פאַר שטייערען 19.000 זל. דער מאַגיסטראַט האָט איצט אויפגעפאָדערט שיפּמאַן'ען צו בעצאָהלען 28.000 זל. דיר. שיפּמאַן האָט זיך געווענדעט צום מאַגיסטראַט, איהם צו בעפרייען פון צאָהלען צינזען פאַר דער גאַנצער צייט. אויף דער דינסטאָגדיגער זיצונג פון מאַגיסטראַט איז בעשלאָסען געוואָרען די ביטע נאָכצוקומען.

סובאָטעס.

(–) דער מאַגיסטראַט האָט אַסיגנירט 1000 זל. אויף אַרויסצוגעבען אַ בראָשור „די טעזען פון קאַמף מיט סובאָטעס". די בראָשור איז אָנגעשריבען דורכ'ן בעקאַנטען ד"ר שטערלינג און בעהאַנדעלט די נייעסטע ערפינדונגען אויפ'ן געביט פון קאַמף מיט דער דאָזיגער קראַנקהייט.

פון „טשארי"

טשאַרלי טשאַפּלין.

אין „טשאַרי" געהט איצט א בילד, אין וועלכען עס טרעט אַרויס נישט קיין אַנדערער, ווי דער קעניג פון די קאָמיקער אויפ'ן עקראַן – טשאַרלי טשאַפּלין. ער בעוויזט זיך אין דעם פילם אַלס באָקסער און פילם-שטערן. און אַז טשאַפּלין פילמט – איז דער ערפאָלג געזיכערט. טשאַפּלין ווערט ממש פערגעטערט פון פּובליקום. ער בעזיצט דאָס טייערסטע און ווערטפולסטע – דעם טיפען הומאָר, וואָס מאַכט לאַכען און רופט אַרויס טרעהרען ביים צושויער.

די מויערען פון דער אָפּגעברענטער פאַבריק ווערען איינגעלעגט.

(ר) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער שרפה וואָס איז מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק פאָרגעקומען אין דער פאַבריק פון דאַמאַנאָוויטש אויף דער גאַס פון 28 שיסער פּאָלק, האָט דער רעגירונגס-קאָמיסאַר בעקומען אַ מעלדונג, אַז די מויערען דראָהען איינצופאַלען. דער רעגירונגס קאָמיסאַר האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דער בוי-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט, וועלכע האָט פעראָרדענט די מויערען פאַנאַנדערלעגען.

אַרעסטירט אַנ'אינהאַבערין פון אַמלינה.

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם מורה-היין זיך פון דעם נעכאַפּטען גנב יעקב ראָזענבערג אין וואַרשאָ, אינ'ם אָנפאַל אויפ'ן היגען סוחר רובינשטיין, האָט די פּאָליציי אַרעסטירט אַנ'אינהאַבערין פון אַ מלונה שרה וואָלקאָוויטש.

צוואַנג-זונטאָג-רוהע אין ענגלאַנד?

אַ נייער געזעץ-פּראָיעקט אין ענגלישען פּאַרלאַמענט.

לאָנדאָן, (י.ט.א.) אין ענגלישען פּאַרלאַמענט וועט אין קורצען אַריינגעטראָגען ווערען אַ געזעץ-פּראָיעקט וועגען צוואַנג-זונטאָג-רוהע. די איניציאַטיווע פון דער פּראַגע איז ענטשטאַנען אין דער פעדעראַציע פון קאָלאָניאַל-סוחרים-פעראיינען, וואָס האָט אין חודש סעפּטעמבער פון פאָריגען יאָהר אויסגעאַרבייט אַ געהעריגען פּראָיעקט און פונאַנדערגעשיקט איהם צו פערשידענע רעליגיעזע און סוחרישע אָרגאַניזאַציעס, בעטענדיג אַרויסצוזאָגען זייער מיינונג וועגען דעם פּראָיעקט. אין פּראָיעקט זענען איינגעפיהרט געוואָרען פערשידענע אויסבעסערונגען. דער געזעץ-פּראָיעקט אין דער ענטגילטיגער פאָרם איז שוין גרייט אַריינגעטראָגען צו ווערען אין פּאַרלאַמענט.

דער פּראָיעקט זעהט פאָר, אַז אַ חוץ איינציגע בראַנזשעס וועלען אַלע געשעפטען און אונטערנעהמונגען קענען זיין אָפען נאָר אַ פּאָר שעה זונטאָג פריה.

ווי עס טיילט מיט דער „מאַנטשעסטער גוואַרדיאַן" זענען אין מאַנטשעסטער טעטיג זונטאָג פיל געשעפטען און אונטערנעהמונגען. אין קענסינגטאָן זענען 95 פּראָצ. אין וועסטמינסטער 90 פּראָצ. פון אַלע געשעפטען אָפען זונטאָג. דער צוואַנגס-זונטאָג-רוהע איז איינגעפיהרט-געוואָרען אין ענגלאַנד נאָר דורך אַ געזעץ פון יאָהר 1677, וואָס זעהט פאָר אַ שטראָף אין דער הויך פון 5 שילינג פאַר האַלטען אָפען די געשעפטען זונטאָג. דאָס געזעץ ווערט אָבער אין לעבען שוין זייט לאַנגע יאָהרען נישט אָפּגעהיט און די מאַכט האָט ביז-איצט נישט געמאַכט קיין שום שטערונגען פאַר די, וואָס האָבען זונטאָג געהאַלטען אָפען זייערע געשעפטען און אונטערנעהמונגען.

גראַף קייזערלינג ערקלערט,

אַז ער איז נישט קיין אַנטיסעמיט.

ניו-יאָרק. (ימ"אַ.) דער בעקאַנטער פילאָזאָף גראַף הערמאַן קייזערלינג האָט פערעפענטליכט אַנ'ערקלערונג, אין וועלכער ער לייקענט אָב די קלאַגען, אַז ער האָט זיך נישט בעטייליגט אין דער פייערונג לכּבוד דעם בעקאַנטען שריפטשטעלער עמיל לודוויג כּלומר'שט צוליב אַנטיסעמיטישע טעמים. קייזערלינג ערקלערט, אַז ער האָט זיך נישט בעטייליגט אין דער פייערונג נאָר צוליב דעם, וואָס ער פיהלט זיך בעליידיגט מיט לודוויגס כאַראַקטעריסטיק פון ביסמאַרק און פרוי ביסמאַרק, וואָס איז זיין שוויגער-מוטער. די בעשולדיגונג אין אַנטיסעמיטיזם האַלט קייזערלינג פאַר פולשטענדיג גרונדלאָז. נעהמענדיג אין אַכט, אַז אין זיין נייעם בוך וועגען אייראָפּאַ בעצייכענט ער די יודען אַלס די צומייסטען ציוויליזירטע ראַסע אין אייראָפּאַ, וואָס איז איינע אַליין נישט דעגענערירט געוואָרען פון אַלטערטום ביז היינטיגע טעג.

אין די ציין פון טיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָריס לעבלאַן

(90

דער סערזשאַנט איז אַרויפגעקראָכען אויף אַ שטוהל, כּדי צו דערגרייכען די אַראָפּהענגענדע האַנד און ביים בעריהרען האָט ער זיך איבערצייגט, אַז זי איז וואַרם. דאָס האָט איהם בערוהיגט.

– צי דאָס ביסטו, מאַזע? – האָט געפרעגט אַ שטים פון אויבען, און דער סערזשאַנט האָט זיך אויסגעדאַכט, אַז די שטים קומט פון ערגעץ ווייט, ווייט.

– יאָ דאָס בין איך. איהר זענט נישט פערוואונדעט?.. דראָהט אייך אַ געפאַהר?..

– ניין, איך בין נאָר פערטויבט און זעהר אָפּגעשוואַכט... הער...

– כ'הער, שעף.

– עפען אויף דאָס צווייטע שיפלעדעל לינקס אין מיין שרייב-טיש. וועסט דאָרט געפונען...

– וואָס?..

– אַ שטיק שאָקאָלאַד...

– אָבער...

– שנעלער אַלעקסאַנדער, איך וויל שטאַרק עסען!

און פאַקטיש אין אַ מינוט אַרום האָט דאָן לואי געגעסען מיט שוין אַ שטאַרקערער שטימע.

– ס'איז מיר בעסער, כ'קען שוין וואַרטען, לויף אין קוך אַריין און ברענג מיר אַ שטיקעל ברויט מיט וואַסער.

– כ'קום באַלד צוריק, ה' שעף.

– וואַרט, וועסט צוריקגעהן דורך פלאָרענציאַ'ס צימער און דורך דעם געהיימען דורכגאַנג.

ער האָט ערקלערט ווי מען דאַרף אַדורכגעהן, אָפּרוקען דעם שטיין פון דעם דורכגאַנג, וואָס פערשטעלט דעם צוגאַנג אין בעהעלטעניש, וואו עס האָט געקענט בעגעגענען אַזאַ טרויעריגער סוף.

און צעהן מינוט אַרום איז אַלץ געווען פערטיג מאַזאָ האָט אָפּגעריינגט די עפנונג אין דעם בעהעלטעניש און אַרויסגעצויגען פון דעם לאָך דעם דאָן לואי.

– שעהן, איהר האָט זיך שעהן איינגעאָרדענט, אָבער ווי האָט איהר בעוויזען אויסצובויערען דאָס לאָך? מען האָט בעדאַרפט אויסערגעוועהנליכע דרייסטקייט! און דאָס אויף אַ הונגעריגען מאָגען!..

ווען דאָן לואי האָט זיך שוין געפונען אין זיין צימער און זיך געקרעפטיגט מיט אַ פּאָר שטיקלעך ברויט, האָט ער אָנגעהויבען צו דערצעהלען:

– אמת, מען האָט בעדאַרפט גרויס מוט! ווען עס דרעהט זיך ביי אַ מענש דער קאָפּ פון הונגער און עס איז נישטאָ מיט וואָס צו אָטעמען – איז שווער צו זיין ענערגיש. איך האָב געגראָבען ווי האַלב אין חלום, ווי פון היץ. זעה, די פינגער זענען מיר צוקאַלעטשעט אָבער זעהסטו כ'האָב אַלץ געטראַכט וועגען דעם אויפרייס און האָב אייך געוואָלט וואָרענען. כ'האָב געגראָבען ביז ערשעפּונג! און ענדליך דערפיהלט דעם חלל. די האַנד איז אַדורך ביז צום עלענבויגען. וואו בין איך געווען? עס פערשטעהט זיך איבער'ן טעלעפאָן, כ'האָב מיך איבערצייגט אין דעם ווען כ'האָב אָנגעטאַפּט די טעלעפאָן-דראָטען אויף דער וואַנד. און דאַן האָב איך אָנגעהויבען קאָמבינירען ווי זי צוצושלעפּען צום אַפּאַראַט. מיין האַנד איז צו קורץ, ענדליך האָט זיך איינגעגעבען מיט דער הילף פון אַ שנירעל און אַ קניפּ אַראָפּצונעהמען דאָס טרייבעל און עס צושלעפּען צום מויל. כ'האָב אָנגעהויבען שרייען אין דעם טרייבעל דורכ'ן סופיט מיט אַלע כּוחות. פּלוצים האָט זיך מיר שנירעל אָפּגעריסען און דאָס טרייבעל איז אַראָפּגעפאַלען... און איך בין שוין געווען איינגאַנצען אָהן כּוח, אָבער איהר זענט שוין געוואָרענט, עס איז שוין געווען אייער זאַך צו טון ווייטער.

ער האָט אויפגעהויבען דעם קאָפּ און געפרעגט, גלייך ווי ער וואָלט נישט געוואוסט, וואָס פאַר אַנ'ענטפער עס וועט פאָלגען:

– דער אויפרייס איז פאָרגעקומען?

– יאָ...

– פונקט 3 אַ זייגער?

– יאָ.

– און דעמאַליאָן האָט געהייסען פערלאָזען די ווילע?

– יאָ.

– אין דער לעצטער מינוט?

– אין דער לעצטער מינוט?

דאָן לואי האָט זיך צולאַכט.

– איך בין געווען זיכער, אַז ער וועט צווייפלען און וועט זיך אונטערגעבען ערשט אין דער לעצטער מינוט: עס האָט געדאַרפט זיין אַ שווערער מאָמענט פאַר דיר אַלעקסאַנדער, ווייל דו האָסט מיר באַלד געגלויבט?

ער האָט דערביי נישט אויפגעהערט צו עסען, און יעדער ביסען האָט איהם ווי צוריקגעגעבען צו ביסלעך די ענערגיע אין לעבעדיגקייט.

– אַ וואונדערבאַרע זאַך דער הונגער. ווי עס ווירקט צושטערענד אויפ'ן קאָפּ!

– יעדענפאַלס, ה' שעף וואָלט קיינער אויף אייך נישט געזאָגט, אַז איהר האָט געפאַסט 48 שעה!

– נו, ווייל די מאַשין איז נאָך אַ גוטע און וועט נאָך נישט איינס איבערטראָגען. אין אַ האַלבער שעה אַרום וועלען שוין קיין סמנים נישט בלייבען פון דעם גאַנצען געשעהעניש. איך וועל מיך נאָר אָפּבאָדען און אָפּראַזירען.

נאָכ'ן טואַלעט האָט ער זיך ערשט גענומען צום פריהשטיק, מאַזע האָט איהם איינגיכען צוגעגרייט פון קאַלט פלייש מיט אייער.

און נאָכדעם איז ער אויפגעשטאַנען און געזאָגט:

– און איצט – אין וועג!

– אָבער וואָס איילט איהר זיך ה' שעף, איהר קאָנט אַ פּאָר שעה זיך אַדורכשלאָפען, דער פּרעפעקט וועט צוּוואַרטען.

– ביסט משוגע געוואָרען? און מאַריאַ-אַננאַ פאָוויל?

– פרוי פאָוויל?

– וואָס-זשע מיינסטו איך וועל איבערלאָזען זי און סוּוויוער'ן אין טורמע? עס איז נישטאָ קיין צייט צו פערלירען!

(פאָרזעצונג קומט).

זאָל זיין פון אַ קאָזאַק אַפילו צום לעבן.

אַ שפּאַנענדע מעשה, וואָס האָט זיך פּערלאָפן.

אין שטעטעלע קרינקי, נישט ווייט פון ווילנע האָבן אויך די ראָרטיגע יודען געהאַט לעצטענס געוואַלדיגע עסקים.

וואָרים געשעהן איז דאָרט אַ מעשה נוראָ: אין שטעטעלע קרינקי האָט אַ צייט זיך אַרומגעדרעהט אַנ'אָרימער בחור אַ לעהרער מיט'ן נאָמען קאָפּילניק. געלערנט האָט דער קאָפּילניק אַלע חיי־סענשאַפטען און שפּראַכען, נאָר פון אַלע גוטע זאַכען האָט ער נישט געהאַט מיט וואָס שבת צו מאַכען, און ער איז געשטאָרבען דריי מאָל אין טאָג פון הונגער, אַ חוץ וועטשערע.

מאַכט זיך אַ מעשה, אַז דער לעהרער בעקומט אַ לעקציע ביי אַ פּריץ, וואָס וואוינט הינטער'ן שטעטעל.

ער לערענט מיט דער פּריצ'טע רייטש, נאָר די פּריצ'טע לערענט מיט איהר מאַן בלק און פערליבט זיך אין לעהרער. דערווייל טוט דער מאַן אָפּ אויף טערקיש און שטאַרבט אַוועק, דעמאָלט פינרט זיך נאָך די פּריצ'טע נאָך מעהר צו צום לעהרער און זיי לעבען אַ טאָג. מען עסט צוזאַמען, מען געהט שפּאַצירען מען זיפצט ביי דער שיין פון דער לבנה און מ'גרייט זיך חתונה האָבען.

און אין קרינקי האָט מען זיך דער־וואוסט, אַז דער בחור, דער לעהרער עסט טריפה און גרייט זיך שמר'ען, כדי חתונה צו האָבען מיט דער פּריצ'טע. איז געוואָרען אַ גרויס געשריי און געוואַלד, יודען ועגען זיך צונויפגעקומען צום רב און אָפּגעהאַלטען אַ שטורמישע אסיפה.

— מען דאַרף נישט דערלאָזען, מען קאָן נאָך ברענגען אַנ'אומגליק אויפ'ן שטעטעל.

— מען טאָר נישט צולאָזען צו אַזעלכעס... די זינד וועט פאַלען אויף אַלעמענס קעפּ...

— רב, איהר מוזט עפּעס טון...

דאָס ערשטע הייס איך פאַסטען אַלע מען! — האָט דער רב געזאָגט — און דערנאָך געהט און ברענגט דעם לעהרער צו מיר, וועל איך זיך מיט איהם דורכרעדען.

נאָכ'ן פאַסטען האָט מען דעם לעהרער געבראַכט צום רב.

— זאָג נאָר, בחור, איז דאָס אמת, אַז דו עסט טריפה?

— אמת.

— ס'טייטש, וועלכער יוד עסט דאָס טריפה?

— אַז איך האָב נישט קיין כשר'ס מוז איך דאָך עסען טריפה.

— איצט, זאָג נאָר, בחור, איז טאַקע אמת, אַז דו ווילסט זיך, שמר'ן?

— אמת.

— פאַרוואָס?

— וויל איך וויל חתונה האָבען מיט דער גויע.

— פאַרוואָס עפּעס גראָד מיט אַ גויע?

— וויל אַז איך האָב נישט קיין יודישע כלה, מוז איך דאָך האָבען אַ גוי'אישע..

— און ווי וועט זיין, בחור, אַז מען וועט דיר געבען עסען כשר'ס, וועסטו נישט עסען קיין טריפה?

— ניין, רבי.

— און אַז מען וועט דיר געבען אַ יודישע כלה, וועסטו נישט נעמען קיין גויע?

— ניין, רבי.

— געהט־זשע נישט אַוועק פון דאַנען — האָט דער רב געזאָגט — און ס'וועט אַלץ זיין גוט.

גלייך האָט דער רב געלאָזט צונויפרופען דאָס גאַנצע שטעטעל, דער רב האָט אַוועקגעלעגט אויפ'ן טיש דעם קאַפּעלוש און געהייסען, אַז יודען זאָלען וואַרפען געלד, יעדער דערוואַקסענער מענש פון אַכצעהן יאָהר און האָט געמוזט אַריינלעגען אין רבנ'ישען קאַפּעלוש נישט ווייניגער פון פינף גילדען. קינדער האָט מען אויסגעקויפט מיט קלענערע סומעס. אַז דעם רב'ס קאַפּעלוש איז שוין געווען פול מיט געלד, האָט דער רב גלייך געהייסען ברענגען דאָס פערזעסענע מיידעל פון שטעטעל שרה די יתומה, און מען האָט געשריבען תנאים צווישען דעם לעהרער קאָפּילניק און דער פערזעסענער יתומה שרה'לע.

דערווייל איז אָנגעקומען זונטאָג. אויף דעם טאָג איז בעשטימט געווען דעם לעהרער'ס שמר־צערעמאָניע. פון אַלע דערפער ועגען זיך אָנגעקומען גוים, כדי בייצוואוינען די מצוה, ווי אַ יוד ווערט אַ גוי. די גלאָקען אין קלויסטער האָבען נישט אויפגעהערט קלינגען. יודען אין שטעטעל האָבען שוין אָנגעהויבען אַפּי־סעל מורא האָבען אויך. וואָרים הונדערטער גוים האָבען געוואַרט אומזיסט, ראָס האָט זיי געקאָנט אַריינברענגען אין כעס און זיי זאָלען דערפאַר אָנבּרעכען די יודען די ביינער. אָבער יודען האָבען זיך מוסר נפש געווען און געהאַלטען דעם לעהרער ביים רב, פערשלאָסען הינטער זיבען שלעסער.

און אַז עס איז געקומען פאַרנאַכט, ווען די גוים, וואָס האָבען זיך שוין מעהר נישט געקענט דערוואַרטען אויף דער שמחה, האָבען זיך אָנגעהויבען פאַנאַנ־דערפאָהרען, פאַנאַנדערגעהן, דעמאָלט ערשט האָבען די יודען זיך פערוואַמעלט און געפראַוועט די חתונה מיט גרויס שמחה און פּאַראַר.

דרשה־געשאַנק איז געפאַלען פון אַלע זייטען. יודען האָבען געגעבען געלר, זאַ־כען. איינער האָט געשאָנקען בעטען, אַ צווייטער פערדערען אויף בעטגעוואַנר, אַ דריטער האָט געשאָנקען קאַרטאָפעל אויף דעם ערשטען האַניג חודש, אַ פער־טער האָט געגעבען האָלץ, אַ זעקסטער — מעהל; אַ זיבעטער — קאַשע. וואָס נאָר מען דאַרף האָבען, האָבען יודען געגעבען. יודען האָבען געזונגען, ווייבער האָבען געפליעסקעט מיט די הענד, מייר לעך האָבען געטאַנצט, און אויפגעגאַנגען זען געזעסען די חתן־כלה און געשיינט ווי די זון אין חודש ניסן.

צוויי האָזען האָבען די יודען געשאָ־סען מיט אַמאָל: אי אָפּגעראַטעוועט אַ יודען פון שמד, אי חתונה געמאַכט אַנ׳ עלטערע בתולה, אַ יתומה, און די שמחה איז געווען גרויס.

פאַר גרויס פרייד האָבען אַ סך יודען זיך אונטערגעשריבען צו לערנען זיך שפּראַכען ביים לעהרער, כדי ער זאָל זיין בעזאָרגט מיט פּרנסה.

דאָס פאָר פאָלק וועט זיך איצט באַ־רען, אין גאָלד — און אַלץ צוליב וואָ־מען? — צוליב דער ראָמאַנטישער פּריצ'־טע פון שטאָט...

זאָל זיין פון אַ קאָזאַק, אַפּי צום לע־בען...

נ. ק.

„אררט“
אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראַדערזאָן.

ווייטער זאַל פון
„מאַנטיפעל“
זאַבאַדניאַ 43.
היינט פּרעמיערע

היינט, דאָנערשטאָג – 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.15 אין אָוונד
פּרעמיערע פון 5-טען פּראָגראַם
א. נ. „מלוה מלכה“
צווישען 12 נומערן – אָבערזשאַנעק'ס רעווי „גאַשטשינני דוואָר“.
הנחה-בילעטען און פּאַספּאָרטו נישט גילטיג. פּרטים אין די אַפישען.

Dr. H. Wołkowyski
זאַבאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)
טעלעפאָן 37-70
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, באַהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 1—2 און פון 4—8 אָוונד. פאַר פרויען פון 4—5 אין א באַזונד. וואַרטע-זאַל.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט“.

דאָס דערלאַנגען אַנ'אַנטוואָרט אויף א יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערן דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַרויסגעגעבן. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערן.

גילטיג דעם 8-טען מערץ 1928

7109. ק. ו.

7110. M. F.

7111. אַ געטרייער לעזער פון אַב־ראַמאָוו. גאַס

7112 י. פ.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר פּערזענליך מיט אונזער יוריסט פּערשטענדיגען טעגליך פון 3—4 מיטברענגענ־דיג די צייטונג.

7113. אַ הויזווירט פון פאַמאַרסקא

אויב קאָנטראַקטירט מיט אייך וועגען דער וואוינונג האָט די מיליטער-מאַכט און נישט דער אָפיציר—קאָנט איהר ביי איהם דעם שאָדען נישט אויסמאַהנען, איהר מוזט פערקלאָגען די יענעראַל־פּראָקוראַטאָריע.

7114. ל. וואָראַגיעטשיק

לויט דער פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט וועגען וואָלאָריזירען פער־לעגענע פּריוואַט-רעכטליכע פליכטונ־גען דאַרפט איהר צאָהלען העכסטענס 70 זל. אָבער נישט קיין 340 זל.

7115. M. H. פון דער אַלטשטאָט

מיר האָבען שוין איינינע מאָל גע־ענטפערט אויף ענליכע אָנפראַגען, אַז די געריכטען קוואַליפיצירען די 1 שטו־בינע וואוינונגען, אין וועלכע ס'ווערען גלייכצייטיג געפיהרט ווערקשטאַטען גאַנץ פערשידענאַרטיג.

טייל געריכטען משפּט'ן צו צו בע־צאָהלען דירה געלד לויט'ן פּראָצענט־פוס פון אַ וואוינונג (49 %) צוזאַמען 6 % פּלוס (43 %) אַנדערע ווייטער לויט אַ ווערקשטאַט, וואָס בעטרעפט שוין פאַרן לויפענדען ($1/_1$—$1/_4$) קוואַר־טאַל 96 פּראָצ. פון גרונט דירה געלד און נישט, ווי דער הויז-ווירט וויל—100 פּראָצענט מיר ראַטען אייך צוצושיקען דעם הויזווירט דירה-געלד לויט'ן פּראָ־צענט-פוס פון אַ וואוינונג.

מילא, אויב דאָס געריכט וועט צו־משפּט'ן לויט'ן פּראָצענט-פוס פאַר אַ ווערקשטאַט, וועט איהר צוצאָהלען די דיפערענץ.

אין ערגסטען פאַל קאָנט איהר פער־לירען געריכטס-קאָסטען.

7116. J. L.

צו דער היפּאָטעק קאָן מען צוטרע־טען נאָר פאַר פערלעגענע שטייערן אָבער נישט פאַר קיין געלד-שטראָף.

—o—

7117. אַ לעזער פון שענקיעוויטש.

יעדער פון די שותּפים איז אין דעם פאַל סאָלידאַריש פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן גאַנצען חוב.

7118. טעלעפ. 53-58.

ס'איז נישט פאַראַן קיין געזעץ, אַז דער צווייטער ברידער פון אַ צווילינג מוז פערבלייבען אויסערן קאָנטינגענט.

אויב דער ערשטער דינט און דער צווייטער איז דער איינציגער שפּייזער פון אַ נישט-אַרבייטספעהיגער פאַמיליע, דאַרף ער בעפרייט ווערען אויפ'ן סמך פון אַנ'אַפּיעקונסטוואַ

7119 S. D.

7120. אַ לעזער פון שייבלער'ס ראַ־יאָן דוד יאַקובאָוויטש

7121. אַ געטרייער לעזער פון ציגעל-גאַס 54

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פּערזענליך מיט אונ־זער יוריסט טעגליך פון 3—4 מיטברענ־גענדיג די צייטונג.

7122. אַ לעזער פון באַלוט.

די בעגרענצונגען בנוגע פּאַראַצעלאַ־טשעלעס זענען נאָר נוגע די פּערזאָנען, וועלכע גאַראַנטירען מיט זייער אומבע־וועגליך אייגענטום.

7123. א. פּ-ל.

כל זמן דער זוהן ענטזאָגט זיך נישט געריכטליך פון דער ירושה, קאָן מען ביי איהם אויסמאַהנען דעם שולדיגען חוב פון זיין פערשטאָרבענעם פאָטער.

7124. אַ לעזער נומער 260.

אויב די ספּולקע איז געשלאָסען גע־וואָרען אויף אַ בעשטימטען טערמין, קאָן איינער פון די שותּפים נישט פריהער פערלענגען, אַז דער אָבמאַך זאָל אויפ־געלעזט ווערען, סיידען דאָס געריכט וועט אָנערקענען די אָנגעגעבענע מאָ־טיוועו פאַר גענוגענד. מיר קאָנען אייך נישט אויסרעכענען די אַלע מאָטיווען, וועלכע ווערען אָנערקענט פאַר וויכטיג. שרייבט אויף וועלכע איהר פּערופט זיך, וועלען מיר אייך ענטפערען צי איהר האָט שאַנצען דעם פּראָצעס צו געוואונען.

אין הויף פון לעצטען צאַר

טאָג-בוך: פון דער הויפדאַמע אַננאַ ווירובאָוואַ.

יודיש—ל. בראַנט.

(30

10—9.9.

היינט האָב איך ווידער געהערט וועגען דער דאָזיגער אומגליקליכער לילי.

מיט אַ חדשים צוויי צוריק האָט זיך אין „נאָוואָיע ווערעמיאַ“ בעוויזען אַ נאָטיץ:

„זונטאָג, ד. 19-טען מאַי האָט אין פּאַוולאָווער פּאַרק אַ יונג מיידעל געשאָסען אין אַ סטודענט. ווען מ'האָט דעם פערוואונדעטען אויפגעהויבען, האָט ער זיך אָפּגעזאָגט אָנצורופען זיין נאָמען. מ'רעכענט, אַז דאָס איז איינער פון די ראָמאַנען פון באָמאָנד“.

מעהר איז וועגען דעם גאָרנישט געווען.

דערנאָך האָט זיך אַרויסגעוויזען, [אַז אונזער „וואוילטאָט אין געהיים“ האָט זיך אַזוי געענדיגט. צווישען גרויספירשט און לילי האָט זיך אָנגעהויבען אַ ראָמאַן. ווען דאָס מיידעל איז גע־וואויר געוואָרען, אַז מ'נאַרט איהר אָפּ, האָט זי געשאָסען אין איהר העלד, נישט וויסענדיג, ווער ער איז. אַז מ'האָט איהר אַרעסטירט, האָט זי נישט אָנגעגעבען איהר נאָמען, מורא־האָבענדיג איבערצושרעקען איהר מוטער. דערנאָך האָט דער גרויספירשט זיך משתדל געווען מ'זאָל איהר בעפרייען, נאָר ער האָט געזאָגט דעם פּאָליציימייסטער, אַז ער וואָלט וועלען פּטור ווערען פון דער דאָזיגער פאַמיליע, מ'זאָל זיי אַוועקרוימען פון צאַרסקאָיע סיעלאָ. איינדערזעלבער צייט איז מיטיאַ (דער גרויספירשט) געפאָהרען זיך היילען צום פאָטער. דער פאָטער האָט צונויפגעקליבען איינפּאַר־מאַציעס. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די דאַמע, איז אַנ'אַלמנה נאָך אַ יוד; זי האָט נאַטירליך – נישט געטאָרט וואוינען אין צאַרסקאָיע. אָבער זי האָט עפּעס פערהוילען — כ'ווייס שוין נישט וואָס – מיט איין וואָרט, זי האָט געלעבט אונטער אַ פרעמדען נאָמען. נו, האָט מען איהר אינאיינעם מיט לילי אַרעסטירט. און די קינדער האָט מען ביי איהר צוגענומען. זי איז געשטאָרבען אין טורמע, און לילי האָט מען ערגעץ פערשיקט.

דאָס אַלץ איז אַרויסגעקומען שרעקליך. דער גרויספירשט איז נישט געווען. ער איז וועגען דעם געוואויר געוואָרען, ערשט ווען ר'איז צוריקגעקומען, אין אַ חדשים אַכט אַרום. ר'איז געווען געוואַלדיג אויפגעבראַכט.

– אָט דאָס – זאָגט מיטיאַ – זענען אונזער פּאָליציייסקעס... (פּילפּונקט אין טעקסט)! זענען גרייט אַ מענשען לעבעדיגערהייט אויפצועסען! ר'האָט זיך איבערגעסטאַרעט, דער מערזאַוויעץ!

ער האָט זיך פערנומען געוואויר צו ווערען, וואוהין ס'איז אַוועקגעקומען לילי. דערנאָך האָט ער בעשלאָסען זיך צו בעניגענען מיט אַ פאָרוואורף פאַר'ן פּאָליצמייסטער... און ר'האָט נאָך מורא געהאַט ס'זאָל נישט דערגען צו מאַמאַ.

אָרים, אָרים מיידעל!

און מיר האָבען אַזוי אויפריכטיג געגלויבט, אַז אונזער „מתן בסתר“ וועט ברענגען גליק דער גאַנצער פאַמיליע.

5. מאַי – 11.

דער זקן קומט צו פאָהרען [1]. מיר וואַרטען אויף איהם מיט אומגעדולד. מאַמאַ זאָגט:

— ער איז דער איינציגער מענש, וועלכער ברענגט אַריין שלום אין מיין נשמה.

אויך די קינדער ערוואַרטען איהם. זיי האָבען ליב זיינע הייליגע ווערטער. ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז ר'האָט זיך פערהאַלטען. ער 'האָט עולה-רגל געווען קיין סאַראָוו. און נישט אַליין, נאָר מיט פאָלק. זיין גרויסע נשמה דאַרף האָבען, אַז יעדער, וואָס וועט זיין נעבען איהם, זאָל זיך פרעהען. און דערפאַר האָט מאַמאַ איהם היינט צוגעשיקט 3000 רובעל פאַר'ן פאָלק.

9 יוני – 11.

— און אָט – זאָגט דער זקן – די מיניסטאָרען זענען אייזלען: זיי הייסען פון צאַריצען צונעמען איליאַדאָר'ן, און דאָס פערשטעהען זיי נישט, אַז נאָך איהם וועלען זיך נאָכשלעפּען הונ־דערט אַלטע ווייבער און וועלען אויפהויבען אַזאַ ליאַרעם, אַז מיט קיין שום האַרמאַטען וועט מען נישט קאָנען פערהילכען. נאַ־רישע קעפּ! מ'דאַרף, אַז אַלץ זאָל זיין שאַ-שטיל!

און ווידער האָט ער זיך דערמאָהנט וועגען ל. טאָלסטאָי'ען:

— פּאַפּאַ זאָגט ער—האָט קיין הצלחה נישט צו גראַפין, גראַף טאָלסטאָי'ען האָט דער סינאָד פאַר זיין כאַראַקטער אָפּגעשטויסע, דעם גראַף וויטע (ווייל ער איז אַ גראַף–וויטע) דערנעהטערט מען צוליב זיין חכמה, דאָס טויג נישט: שלעכט איז די ווירטשאַפט, ווען דער באַלעבאָס האָט מורא פאַר'ן קליגען פּריקאַזטשיק!

יאָ, ר'איז גערעכט דער זקן, ר'איז גערעכט דער הייליגער נביא!

מאַמאַ זאָגט:

– ווען איך וואָלט נישט געווען קיין קייסערין, וואָלט איך געוועזען מיט די, וועלכע זענען געגען קיסרים!

איך מיין – ווען דער זקן וואָלט נישט געווען קיין הייליגער, וואָלט ער אויך געוועזען מיט די, וועלכע זענען געגען.

(פאָרטזעצונג קומט).

[1] אין פריהלינג 1911 האָט ראַספּוטין געמאַכט אַ רייזע קיין ירושלים און דערנאָך מיט אַ גרויסער צאָהל עולי רגל – קיין סאַראָוו.

דער צאָרן געגען די יודען.

עס ליגט אַלעמען גוט אין זכרון דער צאָרן, וועלכער האָט מיט אַ געוויסער צייט צוריק אַרומגעכאַפּט די פּרעסע פון סאַנאַציע־לאַגער, ווען ס'איז געשלאָסען געוואָרען דער בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען מיט'ן אַנטייל פון יודען אין דעם בלאָק. געגען די יודען, וואָס האָבען געהאַט די העזה צו מאַכען דעם דאָזיגען שריט, איז מען אַרויס מיט דעם מענה־לשון פון פריץ, וועלכער האָט זיך דערפילט טיף געטראָפען פון אַ זעלבסטשטענדיגען שריט מצד זיין אַרענדאַר.

די ענדעקישע פּרעסע האָט דעמאָלט אָנגענומען אַ יראת שמים־פנים און הויך אויף אַ קול מיטגעיאָמערט איבער דער אומדערלאַזבאַרקייט פון דראָהונגען און דרוק־אויסאיבונגען, איבער דער נויטווענדיגקייט איבערצולאָזען יעדען בירגער און יעדער גרופּע בירגער פרייהייט אין זייערע וואַהל קאָמבינאַציעס און פעראייניגונגען.

איצט איז נאָך די וואַהלען. די ענדעציע ליגט צוקלאַפּט, אין אַש און שטויב פון איהר צושמעטערטער אידעאָלאָגיע און פערלוירענער פּאָליטישער העגעמאָניע. די וועהלער־מאַסע האָט זיך אַרויסגעזאָגט ענטשידען געגען די פריהערדיגע פּאָליטישע אַפּוטראָפּסים פונ'ם לאַנד. און אַ מורא'דיגער כעס האָט אַרומגענומען די, וועלכע זענען נאָך אַזוי נישט לאַנג צוריק געווען אַלמעכטיג.

עס וואָלט געווען פערשטענדליך, ווען דער צאָרן וואָלט אויסגעלאָזט געוואָרען אין דער ריכטונג. וועלכע געהט אַריין אין נייעם סיים איבער די קערפּערס פון דער ענדעציע. אַזוי פיל מוט און דרייסטקייט איז אָבער נישטאָ, לאָזט מען אויס דעם כעס אין דער ליניע פון קלענסטען ווידערשטאַנד.

לעמבערג האָט געגעבען צוויי יודישע מאַנדאַטען, און אָט וויגט זיך די שטאָט שוין עטליכע טאָג. די ענדעקישע סטודענטען, וועלכע זענען פּונקט אַזוי ווי די סטודענטען פון רומעניען אָדער אונגאַרן תמיד גרייט צו געבען אַנ'אויסערליכען אויסדרוק פאַרן „פאָלקס־צאָרן" צי ווען עס האַנדעלט זיך וועגען קאַרפּאַראַנטישע היטלעך אויף יודישע קעפּ, צי וועגען אַ יודישען מאַנדאַט, האָבען פערלאָזט די הויכשולען, מאַכען דעמאָנסטראַציעס, לאָזען נישט פיהרען די למודים, בעפאַלען יודען און אוקראַינער רופען אַרויס געשלעגען, חור'ן איבער דיזעלבע נמאס'ע תורה, וועלכע מיר בעוואונדערען אָפט מצד זייערע קלויזענבורגער און יאַסי'ער קאָלעגען.

דער „גאַספּאַדאַזש" איז בעליידיגט פון דער יודישער חוצפה אויסצוועהלען נאָך אַ דעפּוטאַט, און ער האָט אַרויסגעלאָזט אויפ'ן „זשידעק" זיין יונג זוהנדעל מיט דער שפּיצרוט אין דער האַנד. דער כעס און זיין אויסדרוק איז אָבער אומזיסט, געשמאַקלאָז און געפעהרליך: ער וועט לחלוטין נישט ענדערען דעם פאַקט פון דער גרויסער מפלה, וואָס די רעאַקציע האָט געליטען ביי די וואַהלען, און די יודישע און אוקראַינישע וועהלער אין לעמבערג ווייזען נישט אַרויס קיין שום חשק זיך צו לאָזען טעראָריזירען דורך דער ענדעקישער יוגענד. די לעמבערגער עקסצעסען זענען נישט מעהר ווי אַ ווייטערדיגע קאָמפּראָמיטאַציע פאַר דער רעאַקציע, וועלכע ווייזט דערמיט אַרויס, אַז זי איז נישט פעהיג אַפילו מיט דער געהעריגער ווירדע איבערצוטראָגען אַ מפלה.

—ען.

די געוואשענע פרייהייט.

פון דר. א. קאַראַלניק.

מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק האָט אַ ניו־יאָרקער גלח, אָדער בּמקום־גלח, אַרויסגעלאָזט אַ לאָזונג איבער אַמעריקאַ: מען מוז אַראָפּנעהמען פון איהר פּעדעסטאַל די „סטאַטוע פון פרייהייט" און אַרויפשטעלען — די סטאַטוע פון קריסטוס. און אַ צייט איז דאָס געווען, ווען אַלצדינג איז געווען מעגליך, אַ צייט פון היסטעריע, פון ווילד־געוואָרענער מורא פאַר דער — פרייהייט.

מען האָט דעמאָלט געקוקט מיט חשד אויף יעדען מינסטען צייכען פון קריטישען געדאַנק, אויף יעדען ספק, אויף דער מילדסטער, ווייכסטער, פאָרזיכטיגסטער קריטיק. און מען האָט געוואָלט בעהאַלטען די פרייהייט אונטער דעם שאָטען פון דעם צלם.

עס איז נישט געראָטען. און נישט אַזוי דערפאַר, וואָס מען האָט נישט געקאָנט — וואָס קען מען נישט דורכפיהרען אין אַמעריקאַ, אויב מען וויל נאָר, ד. ה. אויב די מיליאָרדען־אַליגאַרכיע וויל — נאָר ווייל עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז אַפילו דער צלם איז נישט ברייט גענוג אַז אַפילו זיין שאָטען קען נישט פערשטעלען און פערדעקען.

ווי אַזוי עס זאָל דאָרטען נישט זיין — פּאָרט אַנ'אידעע. און עפּעס פרעדיגט מען דאָרט: דער רייכער קאָן נישט אַריין אין דעם גן־עדן, וואויל איז צו די אָרימע, זיי וועלען האָבען יענע וועלט. עפּעס רעדט מען דאָרט פון ליידען און פון זינד. עס פּאַסט נישט, עס קלעבט זיך נישט, פון איין זייט דער וואולגאַרער אָפּטימיזם, פון דער צווייטער אַ טיפער, לעבען־פערניינענדער פּעסימיזם, ווי דער קריסטענטום איז אין זיין עצם.

און דער עיקר, עס איז נישט מעהר קיין „מאַרקע". עס ציהט נישט. מיט רעליגיע קאָן מען מאַכען אין אַמעריקאַ געשעפטען — אָבער רעליגיע אַליין איז שוין אַ קנאַפּער געשעפט.

און די פערקריסטליכונג פון דער „סטעטשו אָוו ליבּערטי" איז פערגעסען געוואָרען.

אָבער פּאָרט. עפּעס מוז מען דאָך טון מיט דער „פרייהייט־סטאַטוע", אַזוי ווי זי איז קאָן זי נישט בלייבען, אָט שטעהט זי — ביים אַריינפאָהר קיין אַמעריקאַ, ביי די טויערען פון דעם קאָנטינענט — אַ גרויסע אַ מעכטיגע, מיט אויסגעשפּרייטע אָרעמס, שוואַרץ איז זי און בעדעקט מיט רויך און סאַזשע, מיט אַש, וואָס פאַלט אַרויף פון די טויזענטער קוימענס, פון דעם רויך, וואָס די אומצעהליגע שיפען לאָזען אַרויס, ווען זיי געהען פערביי. שוואַרץ און מעכטיג, ווי אַנ'אמת'ע אַלטמאָרישע „געטין", ווי די פרייהייט פון די, וואָס האָבען אַמעריקע געשאַפען.

קוריאָזע מענשען זענען זיי געווען, אָט די אַמעריקאַנער פון אַמאָל. זיי האָבען געגלויבט אין דעם, וואָס זיי האָבען געזאָגט, און געטון דאָס וואָס זיי האָבען געגלויבט, ער האָט עס געמיינט ערנסט, דער אַלטער אַמעריקאַנער, ווען ער האָט געזאָגט: „גיט מיר פרייהייט, אָדער גיט מיר דעם טויט". און ווען זיי האָבען אַריינגעשטעלט אין דער קאָנסטיטוציע די מערקווירדיגע ווערטער וועגען דעם רעכט פון די מענשען אויף „גליק" — זענען זיי געווען אַזוי נאַאיוו, אַז זיי האָבען אין דעם אויך געגלויבט.

שוואַרצע קעפּ, בערען־הענט, פיר־עקיגע פּלייצעס, גרויסע שטיוועל אויף אומגעלומפּערטע, זיכערע פיס — און אַ פּשוט'ער, כמעט קינדישער גלויבען אין דעם רעכט פון יעדען מענשען צו זיין אַ האַר איבער זיך. אַזוי די מענשען, און אַזוי זייער געזעלשאַפט.

פרייהייט — מיט ציהן, פרייהייט אַ כלי־זיין, אַ פעסטונג.

אָבער דער ביאָלאָגישער פּראָצעס איז אָנגעגאַנגען. ווי אין דער אַלטער רוים' וואו דער שטאַרקער, בעשרענקטער, פער'עקשנ'טער, אָבער אויך גערעכטער, קאַטאָנישער רוימער איז צו ביסלעכווייז געוואָרען „פערפיינערט", מינאַטוריזירט, ביז ער האָט אינגאַנצען אָנגעוואָרען זיין חוש פאַר פרייהייט, ביז עס איז געוואָרען „אומאַנשטענדיג" צו רעדען וועגען רעכט און גערעכטיגקייט, וועגען די גרונט־פרינציפען פון דער געזעלשאַפט. אומאַנשטענדיג, נישט סאַלאָנפעהיג, אַזוי אין דער צייט פון

(ווייטער זעה 7־טע זייט).

Czy Pani krępuje się zdjąć kapelusz w towarzystwie, czy też lubi go zdejmować, by pokazać swą ładną fryzurę? Zależy to tylko od tego, jak pielęgnowane są włosy Pani. Używany regularnie do mycia włosów Shampoo Elida nadaje im jedwabistą miękkość i puszystość, i czyni je zdrowemi i pięknemi.

Uwaga: W przygotowaniu także Shampoo á la camomile dla blondynek (złote opakowanie).

SHAMPOO ELIDA

פּאָליטישער טומעל צוליב אַ מלחמה־פילם.

די געשיכטע פון דער באַרמהערציגע שוועסטער קעוועל. — ווי אַזוי זי איז דערשאָסען געוואָרען דורכ'ן פעלד־געריכט. — אַ דייטשער דיפּלאָמאַט וויל זיך נישט „קאָמפּראָמיטירען".

אין די ענגלישע און דייטשע פּאָליטישע ספערען ווערט איצט שטאַרק גערעדט וועגען אַ פילם־בילד וואָס ווערט צוגעגרייט אין ענגלאַנד אונטערן נאָמען „מאָרגנרויט". דער דאָזיגער פילם שילדערט דעם שיקזאַל פון דער ענגלישער באַרמהערציגער שוועסטער קעוועל, וועלכע איז בעת דער מלחמה דערשאָסען געוואָרען לויט'ן אורטייל פון דייטשען פעלד־געריכט.

אינטערעסאַנט איז די געשיכטע פון דער דאָזיגער ענגלענדערין:

זינט דעם יאָהר 1907 האָט די שוועסטער קעוועל געאַרבייט אין בערקאַנדיל אינסטיטוט אין בריסעל, וואָס איז בעתן מלחמה־אויסברוך פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ שפּיטאַל פון רויטען קרייץ. זינט נאָוועמבער 1914 ביז יולי 1915 האָט דער פרינץ דע קראָי בעהאַלטען אין זיין שלאָס אין מאָן פערוואונדעטע ענגלישע און פראַנצויזישע זעלנער.

פון מאָן פלעגט מען די פערוואונדעטע זעלנער ברענגען אין געהיים אין דער וואוינונג פון דער שוועסטער קעוועל אין בריסעל, דאָרט פלעגט זי זיי געבען הילף און דאַן זיי איבערשמוגלען איבער דער האָלענדישער גרעניץ. דעם 5־טען אַוגוסט 1915 האָבען די דייטשען אַרעסטירט די שוועסטער קעוועל. בעת דער אויספאָרשונג, האָט זי דערקלערט, אַז זי האָט בערך 200 פראַנצויזען, בעלגיער און ענגלענדער' אויסבעהאַלטען ביי זיך און שפּעטער זיי געהאָלפען אַריבערפאָהרען קיין האָלאַנד. דעם 9־טען אָקטאָבער איז זי געשטעלט געוואָרען פאַר אַ פעלד־געריכט, וואָס האָט זי פער'משפט צום טויט. דער דאָזיגער אורטייל האָט אין זיין צייט אַרויסגערופען אַנ'אויפרעגונג אויף דער גאַנצער וועלט. פאַר דער פער'משפט'ער האָט זיך דאַן משתדל געווען דער אַמעריקאַנישער באָטשאַפטער אין בריסעל (אַמעריקאַ איז נאָך דאַן געווען נייטראַל), אַפילו דער דייטשער אויסערן־מיניסטעריום האָט געפּרובט ווירקען אויף דער מיליטער־מאַכט מען זאָל דעם אורטייל נישט אויספיהרען. די מיליטער־מאַכט האָט אָבער נישט געוואָלט הערען און די שוועסטער קעוועל איז דערשאָסען געוואָרען.

דער טויט פון דער שוועסטער קעוועל האָט אין דער ענגלישער וועלט אַרויסגערופען אַ מורא'דיגען שטורם. דער אורטייל האָט טיף געטראָפען אין דער שטאַרק־ענטוויקעלטער ריטערליכקייט־געפיהל פון די ענגלענדער און אַפילו געמאַכט אַ גרעסערען רושם ווי דער דערטרונקען פון דער „לואיזיטאַניאַ" וואָס איז פאָרגעקומען שפּעטער. „שוועסטער קעוועל" איז געוואָרען אַ סימבּאָל פאַר די גרוילטאַטען פון דייטשען מיליטאַריזם. קיין שום קריגס־זכרונות האָבען זיך נישט אַזוי שטאַרק איינגעקריצט אין בעוואוסטזיין פון די ענגלענדער, ווי די לעגענדע פון דער העראָאישער פּאַטריאָטקע קעוועל.

איצט איז דער בעריהמטער ענגלישער פילם־רעזשיסער ווילקאָקס צוגעטרעטען צו פעראייביגען די לעגענדע פון דער „שוועסטער קעוועל" פאַר'ן פילם. ער האָט דערביי גענוי שטודירט אַלע מאַטעריאַלען וואָס האָבען אַ שייכות צום ענין, לויט זיינע ידיעות האָבען די זעלנער, וועלכע האָבען געדאַרפט אויספיהרען די עקזעקוציע, זיך אין דער לעצטער מינוט אָפּגעזאָגט צו שיסען. שוועסטער קעוועל איז אַ צוזאַמענגעבראָכענע אַניידערגעפאַלען אויף דער ערד, דאַן איז צו איהר צו דער אָפיצער, וואָס האָט אָנגעפיהרט מיט דער עקזעקוציע־אָפּטיילונג, און זי דערשאָסען מיט זיין רעוואָלווער. פאַר'ן טויט האָט זי אויסגערופען: „פּאַטריאָטיזם איז ווייניג. מען טאָר נישט טראָגען אין האַרץ נישט קיין האַס און נישט קיין פערביטערונג געגען דעם שונא".

באַלד, ווי עס איז בעוואוסט געוואָרען, אַז דער דאָזיגער פילם ווערט צוגעגרייט, האָט זיך אָנגעהויבען אַ שטאַרקע דיסקוסיע אין דער ענגלישער פּרעסע, אין וועלכער עס בעטייליגען זיך די אָנגעזעהענסטע פּאָליטיקער. עס האַנדעלט זיך וועגען דעם, צי זאָל מען די מלחמה־וואונד, וועלכע האַלט זיך שוין אין פערהיילען ווידער עפענען און ווידער אָנפילען די הערצער מיט שנאה געגען די דייטשען. דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער טשעמבערלען האָט זיך אַרויסגעזאָגט געגען דעמאָנסטרירען דעם דאָזיגען פילם. מען ווייזט אָן, אַז דאָ האָט געווירקט די דייטשע דיפּלאָמאַטיע, וועלכע נוצט אויס איהר גאַנצען איינפלוס אַז דער פילם זאָל נישט געוויזען ווערען.

אַזוי אָבער, ווי די דאָזיגע בעמיהונגען האָבען נישט קיין אויסזיכטען אויף דערפאָלג, ווייל אויך די ענגלישע רעגירונג האָט נישט קיין רעכט צו שטערען דאָס צוגרייטען דעם פילם (די צענזור איז נאָר חל אויף שטענדיגע קינאָ־טעאַטערס אָבער נישט אויף פילם־סטודיעס, וועלכע קענען שפּעטער אַרויספיהרען זייער בילדער אין אַנדערע לענדער) בעמיהט זיך דעריבער די דייטשע רעגירונג צו ווירקען, אַז די אָדער יענע שטעל פון פילם זאָל געענדערט ווערען. וואַזוי, למשל, האָט די דייטשע מאַכט צוגעשיקט אין די ענגלישע צייטונגען אַ הכחשה, אַז עס איז נישט אמת, אַז די סאָלדאַטען פון דער עקזעקוציע־אָפּטיילונג זאָלען זיך האָבען אָפּגעזאָגט צו שיסען אויף דער פער'משפט'ער און אַז זי איז דערשאָסען געוואָרען דורכ'ן אָפיצער. די עקזעקוציע — שטעלט פעסט די דייטשע מעלדונג — איז אַראָפּ „נאָרמאַל", אָהן שום אינצידענטען.

ווייטער האָט דער דייטשער באָטשאַפטער אין לאָנדאָן זיך פערזענליך געווענדעט צום רעזשיסער ווילקאָקס ער זאָל נישט דערמאָהנען אין פילם דעם נאָמען פון דייטשען דיפּלאָמאַט, וואָס האָט זיך משתדל געווען ביי דער מיליטער־מאַכט מען זאָל דעם אורטייל נישט אויספיהרען. די דאָזיגע השתדלות האָט אַרויסגערופען אַ נייע דיסקוסיע אין דער ענגלישער פּרעסע. מען האַלט, אַז פערקעהרט, די דייטשע רעגירונג האָט געדאַרפט זיין פעראינטערעסירט מען זאָל דעם דאָזיגען פאַל יאָ דערמאָהנען, און טאַקע אָנרופען דעם נאָמען, כדי מען זאָל זעהן, אַז אויך יאָ אין די דייטשע קרייזען איז מען געווען געגען דעם טויט־אורטייל. דערמיט, וואָס די דייטשע דיפּלאָמאַטיע איז זיך איצט משתדל מען זאָל יענעם דיפּלאָמאַט נישט „קאָמפּראָמעטירען", מאַכט דעם איינדרוק, אַז די איצטיגע דייטשע רעגירונג סאָלידאַריזירט זיך מיט די גרויל־מעשים פון דייטשען מיליטאַריזם.

אין דער דיסקוסיע האָבען אויך גענומען אַ וואָרט דער רעזשיסאָר ווילקאָקס, די בעריהמטע ענגלישע טראַגיקערין טאָרענדיק, וועלכע פערקערפּערט אין פילם די ראָל פון דער שוועסטער קעוועל און דער מחבר פון פילם בערקעלי. זיי דערקלערען, אַז דער פילם טראָגט נישט קיין אַנטי־דייטשען כאַראַקטער. ער טראָגט נאָר אַנ'אַנטי־מיליטאַריסטישען כאַראַקטער, איז אַ בעשולדיגונגס־אַקט געגען דער מלחמה.

בערקעלי זאָגט:

„אין דער טראַגעדיע קומט קודם כל צום אויסדרוק דער פאַקט, אַז די שוועסטער קעוועל איז געווען אַ קרבן פון יענער עקלדיגער קריגס־מאַשין, וועלכע צווינגט אָנשטענדיגע מענשען צו בעגעהן גרויזאַמקייטען. מיר, וואָס האָבען מיט די אייגענע אויגען געזעהן די מלחמה אין איהר נאַקעטער ברוטאַלישקייט, מוזען ווייזען די קומענדיגע דורות וואָס די מלחמה איז. איך ווינש זיך, אַז יעדעס קינד אין ענגלאַנד, פראַנקרייך און דייטשלאַנד זאָל זעהן דעם פילם.

לאָדז
7 מערץ 1928

דאָס לאָדזער לעבען

לאָדז
7 מערץ 1928

מערץ
זון־אויפגאַנג 6.33
זון־אונטערגאַנג 5.10
לענג פון טאָג 10.37

8
דאָנערשטאָג
טז
אדר תרפ״ח

דער נייער קהלה - פּרעזעס ראַטמאַן מינצבערג זאָגט צו הדרים וגבעות.

נעכטיגע פּרעסע־קאָנפערענץ אין דער קהלה.

נעכטען אין אָווענד האָט דער נייגעוועהלטער פּרעזעס פון דער קהלה־פערוואַלטונג ה׳ לייבעל מינצבערג צוזאַמענגערופען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון דער לאָדזער און וואַרשאַווער יודישער פרעסע. אויף דער קאָנפערענץ האָט זיך פּרעזעס מינצבערג אַרויסגעזאָגט וועגען זיינע פּלענער אויף דער נאָהענטסטער צוקונפט. אויף דער קאָנפערענץ איז אויך אָנוועזענד געווען וויצע־פּרעזעס בערגער, פּרנס וואָידיסלאַווסקי און גמינע־סעקרעטאַר ה׳ נאַדעל.

פּרעזעס מינצבערג האָט געזאָגט:

— איך גיב מיר אָפּ אַ חשבון פון דער אַחריות, וואָס איך האָב אויף מיר גענומען אַלס קהלה־פּרעזעס בפרט נאָך יאָהרען פון גרויסען כאַאָטישען אַרבייט, וועלכע איז געווען אַ פּועל־יוצא פון די פּאַרטיי־רייסענישען איבערהאַלב דער קהלה־פערוואַלטונג. איך וויל נישט בעשולדיגען מיינע פאָרגענגער ס׳איז מעגליך, אַז זיי האָבען געהאַט אַזעלכע שוועריגקייטען, מיט וועלכע עס איז געווען זעהר שווער צו קעמפען, אָבער ס׳איז אַ פאַקט, אַז אַזוי איז געווען. אָבער איצט ווען אין דער קהלה־פערוואַלטונג איז פאַרהאַן אַ פעסטע מעהרהייט וועט זיך די לאַגע ענדערערן און די קהלה וועט נישט זיין מעהר קיין אָרט פון גרינגשעצונג און יעדער וועט זיך בעמיהען, וואָס מעהר פּראָדוקטיוו צו אַרבייטען.

מיין אויפגאַבע וועט קודם־כל זיין צו מילדערן די מיינונגס־פערשידענהייטען צווישען די פערשידענע ריכטונגען, דערביי, בעטאָנט דער פּרעזעס, אַז ס׳איז נישט אמת, אַז די „אַגודה" וויל זיך אויספירען די מאַכט און אַליין הערשען.

— איך וועל מיך בעמיהען צו דינען דער גאַנצער יודישער געזעלשאַפט, איך וועל נישט שטעלען אויפ׳ן טאָגעס־אָרדנונג אַזעלכע ענינים, וואָס קענען רייצען די געמיטער. איידער אַזעלכע ענינים וועלען קומען אויף דער טאָגעס־אָרדנונג וועל איך ערשט אויספאָרשען די מיינונגען ביי די פערשידענע ריכטונגען און זיך בעמיהען צו ברענגען צו אַ הסכם. אַזוי אַרום וועלען די זיצונגען פון דער פערוואַלטונגען זיין נישט כאַאָטיש און פּראָדוקטיוו. צו דעם צוועק וועל איך אַכטונג געבען, אַז די קאָמיסיעס זאָלען אינטענסיוו אַרבייטען און יעדער ענין זאָל אויף דער פערוואַלטונגס־זיצונג קומען מיט אַ רעפעראַט. די דיסקוסיעס וועלען פערקירצט ווערען און די אַרבייט וועט זיין פּראָדוקטיוו.

איך וועל מיך בעמיהען, אַז די צדקה טעטיגקייט פון דער קהלה, וועלכע איז אַגב זעהר וויכטיג, זאָל נישט מעהר זיין קיין סיסטעם, בכלל מוז די דאָזיגע אָפּטיילונג זיך געפינען אין אַ בעזונדערען לאָקאַל, אונטער דער אָנפיהרונג פון אַ מיטגליד פון דער קהלה - פערוואַלטונג, ווייל פון דער דאָזיגער אַרבייט ווערט אַ כאַאָס אין דער אַרמיניסטראַציע.

— איך וויל רעאַליזירען אַלע בעשלוסען, וואָס זענען ביז איצט דורך דער קהלה אָנגענומען געוואָרען, די קהלה טאָר נישט לעבען אויפ׳ן חשבון פון די סובסידיעס, וועלכע זענען בעשטימט געוואָרען פאַר פערשידענע אינסטיטוציעס, אַלע בעשטימטע סובסידיעס פאַר׳ן יאָהר 1926 און 1927 וועלען אויסגעצאָהלט ווערען, ווייל די אינסטיטוציעס דאַרפען פיהלען די אונטערשטיצונגען פון דער קהלה. איך גיב מיר אָפּ אַ חשבון, אַז קיין ראַדיקאַלע ענדערונגען קענען אין די ערשטע עטליכע חדשים נישט פאָרקומען, אַ שטערונג וועט זיין די פסח - אַקציע, וועלכע מיר ווילען פיהרען און בעת וועלכער די קהלה וועט זיך מוזען פאַר׳חוב׳ן.

איך ווייס, אַז איך וועל נישט געפעלען אַלעמען, ווייל ווער ס׳געפעלט אַלעמען, דער געפעלט קיינעם נישט. אַלס פאָרטרעטער פון רעליגיעזען יודענטום, וועל איך קודם - כל זעהען צו בעפרידיגען די אינטערעסען פון דאָזיגען יודענטום דורך דער רעליגיעזער קהלה. די רעליגיעזער קהלה געפינט זיך אין אַ צושטאַנד, וועלכער איז אונטער יעדער קריטיק.

ס׳דאַרף געמאַכט ווערען אַ התחלה פאַר האַנדווערקער - שולע און בכלל ברענגען אין אָרדנונג די טעטיגקייט פון דער יודישער קהלה פאַר יודישען ערציהונגס־וועזען.

דאָס ביוראָ - וועזען אין דער קהלה־קאַנצעלאַריע דאַרף רעאָרגאַניזירט ווערען, אויך דאַרף אַריינגעברענגט ווערען אַן׳ענדערונג אין דעם עטאַט־סיסטעם, וועלכער ניט איצט סך־הכל 350 טויזענד זלאָטעס יעהרליך. ביי אַזאַ לאַגע קען נישט זיין קיין רייד וועגען רעאַליזירען גרויסע פּלענער. דער ביודזשעט אויפ׳ן יאָהר 1928 וועט אָנהויבען בעטראַכט צו ווערען נאָך פסח. ווייטער וועט די אַרבייט פון דער קהלה צוטיילט ווערען אויף אָפּטיילונגען און מיט יעדער אָפּטיילונג וועט אָנפיהרען אַ מיטגליד פון דער פערוואַלטונג.

דער לאָקאַל פאַר דער קהלה איז נישט פּאַסיג. ס׳איז פאַרהאַן וועגען דעם געוויסע פּלענער, אָבער דאָס איז נישט קיין פראַגע פון באַלדיגער פערווירקליכונג. די קהלה האָט צוויי פערמעגענס, וואו זי וואָלט געקענט בויען אַן׳אייגען לאָקאַל אויף זאַכאָדניאַ 20, אָדער שענקעוויטש 24.

איינע פון מיינע ערשטע אויפגאַבען איז די סאַנאַציע אין ראַבינאַט־וועזען, די רבנים דאַרף מען נאָכקומען זייער כבוד׳ען געברויך, זיי מוזען אָבער ערפילען אויך זייערע אויפגאַבע לטובת דער רעליגיעזער יודישער בעפעלקערונג. דער ראַבינאַט דאַרף אויך האָבען אַ השפּעה אויפ׳ן לעבען פון ציבור ביי יודען, **עס איז אויך מעגליך,** אַז מיר זאָלען אָנהויבען צו טראַכטען וועגען אַנגאַזשירען אַ רב קיין לאָדז, (אַזוי איז די מעשה ?). ראַנקענדיג די פרעסע - פאָרשטעהער פאַר׳ן קומען צו דער קאָנפערענץ בעט ה׳ מינצבערג, אַז זיי זאָלען איהם העלפען סאַנירען די פערהעלטעניסען, ער וועט דערביי אויפמערקזאַם זיין זייער זאַכליכער קריטיק. דאַן האָבען די פרעזאַמעלטע געשטעלט פראַגען:

ענטפערענדיג אויף אַ פראַגע וועגען דער בעציהונג פון דער נייער רעגירענגס־מעהרהייט צום יודישען שול־וועזען האָט דער פּרעזעס געגעבען אַן׳אויסמיידענדען ענטפער; נישט ווילענדיג זיך אַנגאַזשירען מיט קיין איבריגע רייד.

אויף דער צווייטער פראַגע ווי אַזוי דער פּרעזעס שטעלט זיך פאָר, אַז די פּלענער פון דער „אַגודה" - מעהרהייט אין דער פערוואַלטונג זאָלען בעשטעטיגט ווערען דורכ׳ן ראַט, וואו די „אַגודה" האָט נישט קיין מעהרהייט, האָט ה׳ מינצבערג געגעבען צו פערשטעהן, אַז ביי יעדער פראַגע וועט ער זיך בעמיהען אַריבערצוציהען צוויי ראַזאָרעס, וואָס פעהלען איהם אויף זיין צד.

דער פאָרשטעהער פון „נייעם פאָלקסבלאַט" האָט דאַן דעם פּרעזעס געפרעגט, צי ער וואָלט נישט געווען געניגט צו געבען אַן׳אויפקלערונג וועגען דעם, ווי אַזוי ס׳איז געקומען צו דער פונאַנדערלאָזונג פון דער אַלטער פערוואַלטונג און צי די וואַהלען פון אַ נייער, ווייל אין דער שטאָט קורסירען וועגען דעם פערשידענע קלאַנגען.

פּרעזעס מינצבערג האָט דאַן געגעבען אַ זעהר אינטערעסאַנטען בעריכט, נאָך מיט עטליכע חדשים צוריק האָט די „אַגודה" - פראַקציע זיך געווענדעט מיט אַ מעמאָריאַל צו דעם קולטוס־מיניסטעריום וועגען פונאַנדערלאָזען דעם ראַט מיט דער פערוואַלטונג. דער ענין איז שוין געווען בעשלאָסען, נאָר אַזוי ווי ס׳זענען אונטערגעקומען די סיים־וואַהלען האָט מען זיי נישט געוואָלט קרייצען מיט די קהלה - וואַהלען, ס׳איז דעריבער בעשלאָסען געוואָרען, אַז מען זאָל פונאַנדערלאָזען נאָר די קהלה־פערוואַלטונג.

דער בעשלוס וועגען דעם איז שוין פון מיניסטעריום אָפּגעשיקט געוואָרען דעם 9־טען יאַנואַר 1927. נאָר אַזוי ווי פון פערשידענע זייטען זענען געמאַכט געוואָרען בעמיהונגען וועגען ברענגען אַ שלום צווישען די „אַגודה" און אומפּאַרטייאישע אויפ׳ן געביט פון דער קהלה, האָט מען דאָס אויספיהרען דעם בעשלוס אָפּגעהאַלטען געוואָרען, ערשט ווען פון דער דערמאָהנטער פערשטענדיגונג איז גאָר נישט געוואָרען איז דער בעשלוס אַרורכגעפיהרט געוואָרען.

דער פּרעזעס האָט אויך אָנגעוויזען, אַז די ביכער פון דער קהלה זענען אַ לאַנגע צייט געלעגען אין רעגירונגס - קאָמיסאַריאַט, וואו מ׳האָט זיי לוסטרירט און מ׳איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז די אַלטע קהלה - פערוואַלטונג איז נישט אַרבייטס־פעהיג.

מיט דעם האָט זיך די קאָנפערענץ געענדיגט.

די ירושה פון דער אַלטער קהלה־פערוואַלטונג

געקויפט קויהלען, וועלכע טויגען אויף כפּרות.

(—) פּרנס ציטרינאָווסקי (פּ.צ.) איז נעכטען געקומען אין דער קהלה־פערוואַלטונג זיך אינפאָרמירען וועגען דעם, ווי ס׳האַלט מיט דער פערטיילונג פון די קויהלען פאַר די רעגיסטרירטע 10 טויזענד יודישע אָרימעלייט.

ווי שטעלט זיך אַרויס האָט די אַלטע קהלה - פערוואַלטונג איינגעקויפט ביי די פירמעס ליבערמאַן און אַבראַמאָוויטש 8000 קערץ קויהלען צו 4 זל. 75 גראָשען אַ קערץ, פון דעם האָט מען פערטיילט צוויי טויזענד קערץ פאַר די געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, פון די דאָזיגע אינסטיטוציעס, ווי למשל, פון פרויען־שוץ־פעראיין זענען אָנגעקומען שריפטליכע פּראָטעסטען, אַז די קויהלען טויגען צו גאָר נישט און ס׳איז אַזוי גוט ווי זיי וואָלטען די קויהלען נאָר נישט בעקומען, די איינגעקויפטע איבעריגע 6 טויזענד קערץ קויהלען ליגען אויף די פּלעצער און מ׳ווייסט נישט, וואָס מיט זיי צו טון. ס׳איז אַ פאַקט, אַז אויב אַן׳אָרימאַן זאָל בעקומען די דאָזיגע קויהלען וואָלט געווען אַ שאָד צו צאָהלען פוהרלוין.

די נייע קהלה - פערוואַלטונג טראָגט זיך דעריבער אַרום מיט דעם געדאַנק, אַז די קויהלען זאָלען פערטיילט ווערען צוזאַמען מיט דער פסח־אונטערשטיצונג.

דערווייל וואַרטען אינדערהיים צעהן טויזענד אָרימעלייט אויף די צוגעזאָגטע קויהלען־טאַלאָנען.

פייערליכע פערענדיגונג פון די סיים־וואַהלען.

ריכטער קאָראָטקעוויטש איבערגעגעבען די סיים מאַנדאַטען די נייע געוועהלטע דעפּוטאַטען.

(—) נעכטען אין אָווענד איז אונטערן פאָרזיץ פון ריכטער קאָראָטקעוויטש פאָרגעקומען אַ פייערליכע זיצונג פון די בעפולמעכטיגטע פון די ליסטעס צו די סיים־וואַהלען צוזאַמען מיט די אויסגעוועהלטע רעפּוטאַטען.

ריכטער קאָראָטקעוויטש האָט פאָרגעלייענט דעם רעזולטאַט פון די וואַהלען, דעם פּראָטאָקאָל האָבען אונטערגעשריבען די בעפולמעכטיגטע פון די ליסטעס.

דאַן האָט ריכטער קאָרווין - קאָראָטקעוויטש פייערליך איבערגעגעבען די אויסגעוועהלטע רעפּוטאַטען זייערע סיים מאַנדאַטען און ס׳איז פאָרגעקומען אַ פאָטאָגראַפישע אויפנאַהמע.

היינט אינדערפריה איז דער פאָרזיצענדער פון דער לאָדזער הויפּט־וואַהל־קאָמיסיע ריכטער קאָראָטקעוויטש אַרויס געפאָהרען קיין וואַרשאַ, כדי איבערצוגעבען דעם הויפּט־וואַהל־קאָמיסאַר די רעזולטאַטען פון די וואַהלען אין לאָדז.

א הלוואה פאַר פיזישער ערציהונג.

וואָס מען פּראָיעקטירט אַליין צו בויען פאַר׳ן דאָזיגען געלד.

(—) דער מלוכה׳שער אַמט פאַר פיזישער ערציהונג ביים קריגס־מיניסטעריום האָט אויסגעפועל׳ט אין באַנק גאָספּאָדאַרסטוואָ קראַיאָוועגאָ" אַ הלוואה אויפ׳ן יאָהר 1928—9 פון 900.000 גאָלד־זלאָטעס. די הלוואה דאַרף אויסגעצאָהלט ווערען אין 29 און אַ האַלב יאָהר אויף אַלגעמיינע יסודות. די שטאָט לאָדז בעקומט פון דעם סכום 500.000 זלאָטעס.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, האָט דער היגער קאָמיטעט פאַר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער פאָרבערייטונג, אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט אויף 500.000 זל. לויט׳ן דאָזיגען פּראָיעקט זאָל אין פּאַרק פון 3. מאַי איינגעאָרדענט ווערען 2 קינדער־גע־טנער, 7 ספּאָרט־פּלעצער, 2 פיערטאָריגע לויף־פּלעצער, אַ קליין קאַליבערדיגען שיס־פּלאַץ; אין ראַאָן פון גייער׳ס מאַרק זאָלען איינגעאָרדענט ווערען 3 ספּאָרט־פּלעצער, אַ לויף־פּלאַץ און אַ שיס־פּלאַץ; אין באַלוט — 3 ספּאָרט־פּלעצער, אַ לויף־פּלאַץ און אַ שיס־פּלאַץ; אין פּאָניאַטאָווסקי־פּאַרק—2 ספּאָרט־פּלעצער; אויפ׳ן ספּאָרט־פּלאַץ וו. ק. 5 — אַ שיסער־פּלאַץ און אין פּאַרק זשרודליסקאַ—אַ ספּאָרט־האַלע.

דער דאָזיגער פאָרשלאַג איז בעטראַכט געוואָרען אויף דער לעצטער זיצונג פון מאַגיסטראַט. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצוטיילען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע פון די לאַווניקעס: כאַראַש, איזדעבסקי, ד״ר קאָפּטשינסקי און פּורטאַל מיט׳ן וויצע־פּרעזידענט ראַפּאַלסקי בראָש.

די דאָזיגע קאָמיסיע וועט אויסאַרבייטען אַ פּראָיעקט ווי אַזוי צו פערוועגדען די הלוואה, דערביי זאָלען די נייע אַנשטאַלטען ברענגען הכנסה, מיט וועלכע מען זאָל קענען אויסצאָהלען די הלוואה.

וועגען אומזאַץ־שטייער פון קאָמי־האַנדעל.

ביים אָפּשאַצען דעם אומזאַץ־שטייער פלעגען אָפט פאָרקומען קאָנפליקטען מיט די געשעפטען, וואָס פיהרען אַ האַנדעל אויף קאָמי־יסודות.

איצט האָט דאָס העכסטע געריכט אַרויסגעגעבען 2 אורטיילען אין דעם ענין, וואָס וועלען אויפקלערען די לאַגע און וועלען איינשפּאָרען פיל אומזיסטע מיה און רעקורסען פאַר די, וואָס פיהרען קאָמי־געשעפטען. אינ׳ם פּראָצעס פון ז. וויס, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 29 דעצעמבער 1927 י. איז אַרויסגענעבען געוואָרען אַן׳אורטייל, אַז די בעציהונגען צווישען סוחר און קאָמיסאַנט מוזען נישט דערוויזען ווערען דוקא אויפ׳ן גרונד פון האַנדעלס־ביכער.

אַ צווייטער עהנליכער פּראָצעס איז פאָרגעקומען אין העכסטען געריכט דעם 9 נאָוועמבער 1927 י. (נומער 3996 ענין סאָלאָוויטשיק) אינ׳ם אורטייל ווערט געזאָגט, אַז אויף פעסטשטעלען די בעציהונגען צווישען דעם קאָמיסיאָנער און דעם סוחר, איז נישט דורכאויס נויטיג פאָרצושטעלען אַ שריפטליכען אָפּמאַך, ס׳קען זיין גענוג אַן׳אָפּמאַך, אַ בריף אָפּרעכנונג א. א. וו. איבערהויפּט קען אין יעדען פאַל דער ענין בעטראַכט ווערען אינדיווידועל.

נאָך די דאָזיגע צוויי אורטיילען וועלכע האָבען שוין אויפגעקלערט די לאַגע וועלען שוין די פינאַנץ־אַמטען נישט איבערשאַצען די קאָמיסיאָנס געשעפטען און זיי וועלען קענען אַביסעל פרייער אָפּעטעמען.

ערב די סענאַט־וואַהלען.

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט די וואַהלען צום סענאַט, וואָס קומען פאַר הייניגען זונטאָג האָט דער גראָדזקי סטאַראָסטע פעראָרדענט, אַז פון פרייטאָג אָוונט ביז מאָנטאָג 10 פריה זאָל מען נישט פערקויפען קיין אַלקאָהאָל משקאות און קיין פּרוכט־וויינען.

נייע גאַסען.

(ב) אויף דער לעצטער זיצונג פון מאַגיסטראַט איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די גאַס נאַפּיורקאָווסקי זאָל האָבען די ברייט נישט ווייניגער ווי 20 מעטער; ביז קילינסקי און פון דאָרט—30 מעטער; וויעזשבאָווע — 30 מעטער. בנוגע דער בזשעזשינער גאַס, זענען געווען פאָרשלאָגען פון 30 מעטער און 40 מעטער. ס׳איז אָנגענומען געוואָרען, אַז די די דאָזיגע גאַס וועט זיין אַ וויכטיגער נערוו פון דער שטאָט און מוז דעריבער זיין גענוג ברייט. די פראַגע איז איבערגעגעבען געוואָרען צו ענטשיידען דער קאָמיסיע צו רעגולירען די שטאָט.

Dr. PRYBULSKI
זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
וענעריש און האַר־הויט־קראַנקהייטען. ספּעציעל בעהאַנדלונג פון קורץ־ליכט (קוואַרץ־לאַמפּ). רענטגען־שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 פריה.
ראַמען פון 4—5 נאַכם.

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספּעציאַליסט פאַר אינערליכע
און נערווען־קראַנקהייטען.
נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָוונד.

Dr.med.A.URYSON
ספּעציאַל־אַרצט
פאַר אינערליכע קראַנקהייטען
קאָנסטאַנטינער 20, טעל. 35-85.
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג. 488

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען־ און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון. נעהמט אָן אין לעטשניצע, זגערושער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמ.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער־ און אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון־בעשטראַהלונגען (קוואַרץ־לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

אַפּעריסט בעשווינדעלט אַרייה ווילנער פירמעס

ווערט אַרעסטירט אין דאַנציג און זיצט שוין אין לוקישקעס

סוף אַ יאָהר צוריק האָט זיך אין אַ ווילנער האָטעל אָפּגעשטעלט אַ געוויסער גרישקעוויטש וועלכער פלעגט זיך אַרויסגעבען אַלס אַגענט פון אַ גאַנצער רייה בעקאַנטע וואַרשאַווער פירמעס.

דער סאָלידער אויסזעהן פון גרישקעוויטש'ן, ווי זיין סוחר'ישער אויפפיהרונג האָט געוועקט איהם צוטרוי ביי די פּראָוויכטיגע סוחרים אַפילו.

האָט טאַקע גרישקעוויטש אָנגענומען אַ סך בעשטעלונגען און בעקומען האַנדגעלד סיי אין מזומנים סיי אין וועקסלען, וועלכע ער האָט תיכף ריסקאָנטירט.

צופיפּזאַמלענדיג אַ היבשע סומע איז גרישקעוויטש אַרויסגעפאָהרען פון ווילנע און איז פון דאַן אָן נעלם געוואָרען ווי אין וואַסער אַריין.

אומזיסט אָבער האָבען די סוחרים געוואַרט אויף זייערע בעשטעלונגען און ווען זיי האָבען אָנגעפרעגט אין די ענטשפּרעכענדע פירמעס, האָבען זיי בעקומען תשובה, אַז גרישקעוויטש איז קיינמאָל זייער פאָרשטעהער נישט געווען און משמעות זענען זיי בעשווינדעלט געוואָרען פון אַ פיפיגען אַפעריסט. דער ענין איז איבערגעגעבען געוואָרען דער פּאָליציי, וועלכער האָט אַ לענגערער צייט אומזיסט אַרומגעזוכט דעם חברה־מאַן.

ערשט די טעג איז איהם געלונגען צו פערהאַלטען אין דאַנציג.

נעכטען איז גרישקעוויטש געבראַכט געוואָרען קיין ווילנע, וואו ער וועט קאָנפראָנטירט ווערען מיט די בעשווינדעלטע סוחרים און וועט זיך אָפּרוהען פון זיינע געשעפטען אין טורמע.

3 פּערזאָן דער'הרג'עט אין צפת.

פרישע קרבנות פון דער ערד־ציטערניש אין ארץ ישראל.

ירושלים, (י.ט.א.) אין צפת איז איינגעפאַלען אַ הויז, וואָס איז שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען, נאָך בעת דער ערד־ציטערניש אין ארץ־ישראל אין חודש יולי פ. י. 3 פּערזאָנען זענען אומגעקומען אונטער די חורבות פון איינגעפאַלענעם הויז.

ווי בעקאַנט, האָט צפת אַמייסטען געליטען פון אַלע ארץ־ישראל־שטעט בשעת דער ערד־ציטערניש. כמעט 2/3 פון אַלע הייזער אין שטאָט זענען שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען און פיל פון זיי דראָהען איינצופאַלען.

Dr. RACHELA LEWI

נ..עצ. פאַר קינדער־קראַנקהייטען

פּאַנסקאַ 24, טעל. 42-72.

נעמט אָן פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

די געוואַשענע פרייהייט.

(ענדע פון דער 3־טע זייט).

אויגוסט אין רוים—אַזוי איז דער צייט פון קאַלווין אין אַמעריקע.

און דאָס קוריאָזע דערביי איז, וואָס „נעזעלשאַפט" מיינט נישט בלויז די „אויבערשטע פיר הונדערט", נאָר די אומגעצעהלטע מאַסען, — די משרתים אין די קראָמען, די אָנגעשטעלטע פון די באַנקען, די יונגע מיידלעך די סטודענטען—אפילו די אַרבייטער.

עס זענען דאָ פּסיכישע צופּאַסונגען, וואָס זענען נישט ווענינער ממשותדיג ווי פּיזישע. אפשר איז פּראָפעסאָר בועז גערעכט, ווען ער זאָגט, אַז די אַמעריקאַנער פון היינט האָבען זיך „צוגעפּאַסט" צו דעם אַלטען, אוראַמעריקאַנישען טיפּ פון דעם אינדיאַנער. מעגליך, אָבער זיכער איז, אַז די אַמעריקאַנער פון היינט, ד. ה. דער נייער דור, דער פּאַר די לעצטע צעהן־צוועלף יאָהר אויסגעוואַקסענער, האָט זיך איינגעוואָרצעלט אין אַ פּסיכישען באָדען, וואָס די פריהערדיגע יאָהרען האָבען צוביסלעכווייז אָנגעזאַמעלט.

געוועזען אַ וואַלד—מען האָט איהם אויסגעהאַקט, אויסגעבראַנט. זענען קערנדלעך געפאַלען אין דעם פרישען באָדען,—איינער נאָך דעם אַנדערען,—קיינער האָט עס נישט בעמערקט. און מיט אַמאָל אַ פרישער אַקער־באָדען, די אַרבייט איז אָפּגעטון געוואָרען. מען קומט שוין צום פערטיגען, שריט נאָך שריט איז די פרייהייט פון אַמאָל צעשטערט געוואָרען אין אַמעריקע, צוביסלעכווייז האָט מען זי פערביטען מיט אַ נייעם בעגריף. נישט מעהר דער „יחיד", נאָר דער שטאַאַט, דער כלל, נישט מעהר דער מענש, נאָר דאָס לאַנד. און נישט מעהר „גליק", נאָר מאַכט. מאַכט פון מענש איבער מענש, פון לאַנד איבער לאַנד, פון דעם שטאַרקען איבער דעם שוואַכען, פון אַמעריקע איבער דער וועלט.

רוזוועלט איז געווען איינער פון די, וואָס האָט פערזייהט דעם נייעם געדאַנק און די רוזוועלט־קערנדלעך זענען אויפגעגאַנגען. ער איז געווען איינער פון די ערשטע, וואָס האָבען צוזאַמענגעבונדען דעם „זאַמר" פון אַמעריקע, די פרייע זאַנגען — און האָט פון זיי געמאַכט פעסטען באָרען. פעסט, אפשר אויך אַמאָל פרוכטבאַר, אָבער דערווייל און אויף שטענדיג געבונדען, אומפריי.

מען הויבט עס אָן צו בעמערקען אין אַמעריקע. דאָ און דאָרט דערהויבט זיך אַן איינזאַמער קול, אַ קול אין דער מדבר,—אַ קלאָג נאָך דעם טויטען פּאַן. אָבער קיינער וויל נישט הערען דעם קול, מען האָט פיינט יללות. און דערטראָגט זיך אַמאָל דער זיפץ — פערטויבט איהם דער דזשעז.

די דירינגענטען מאַכען מיט דעם שטעקעלע—און די מוזיק דונערט.

„פרייהייט אָדער טויט"? — לאַכט דער מענש פון היינט. פאַרוואָס אַזוי טראַגיש? בעסער אַ לעבען אָהן פרייהייט, איידער טויט מיט פרייהייט, אָדער אפשר ווי לעבען מיט פרייהייט. מחמת —פרייהייט צו וואָס? וואָס טוט מען מיט איהר? פרייהייט מיינט דאָך התחייבות, פרייהייט איז אַ יאָך און אַ פערענטוואָרטונג. פרייהייט איז ריסציפּלין און חילען. עס איז אַזוי שווער!

— און קוקט זי אָן — אָט די סטאַטוע פון פרייהייט! איז דאָס אַמעריקע? „זי וואָלט אַריינגעהן אין אַ שעהנהייט־סאַלאָן—עס וואָלט איהר נישט געשאַדט"— האָב איך אַמאָל געהערט דעם „וויץ" פון אַ פּאָר יונגע בחורים אויף אַ שיף.

און אין דעם וויץ איז געלעגען די גאַנצע פילאָזאָפיע פון ניי־אַמעריקע. אַ וויץ — וואָס ווערט אַ ווירקליכקייט.

מען געהט עס טון. מען גרייט זיך— „פערשעהנערען" די פרייהייט־סטאַטוע. אַ ניו־יאָרקער קאַריקאַטוריסט האָט עס שוין אויסגעמאָלט, ווי עס וואָלט בעדאַרפט זיין—און ווי עס וועט אויסגעזעהן ווערען. מען וועט זי אַרומוואַשען, אַרומפּוצען, אָנפאַרבען די ליפּען, מען וועט זי מאַניקורירען, אַ „פערעקוריסט" וועט זיך פערנעהמען מיט איהר פוס־פערשעהנערונג, מען וועט איהר אָפּשניידען די האָר, זיי פערקרייזלען, אָנטון די נעטין אין אַ קורץ קליידעל — און פאַר די טויערען פון אַמעריקע וועט שטיין די „מאָדעל־פרייהייט", נישט מעהר שטרענג, נישט מעהר „נעטליך", נאָר גרינג, פרעהליך, גרייט צום טאַנץ, רייסענדיג זיך צו — פערגעניגען.

אַ פרייהייט, אָהן שטרענגקייט און אָהן מאָראַלישען אימפּעט.

די פרייהייט פון ניי־אַמעריקע.

פערלאַג ב. קלעצקין. וואַרשע.

י. י. זינגער.

שטאָל און אייזן

(ראָמאַן)

אינ'ם ראָמאַן ווערט געשילדערט די מלחמה־ און אָקופּאַציע־צייט. עס ווערן אַרויסגעפירט פיל טיפּן און געשטאַלטן: יידישע, פּוילישע, רוסישע און דייטשע. טנעמט אַרום אויך די צוואַנציגאַרבעט ביז דעם אויסברוך פון דער רוסלענדישער רעוואָלוציע.

346 זייטן! :-: שיין געדרוקט!

פּרייז 8.50 גילדן.

— אַדרעס: —

BYCHER, Warszawa Nalewki 2a

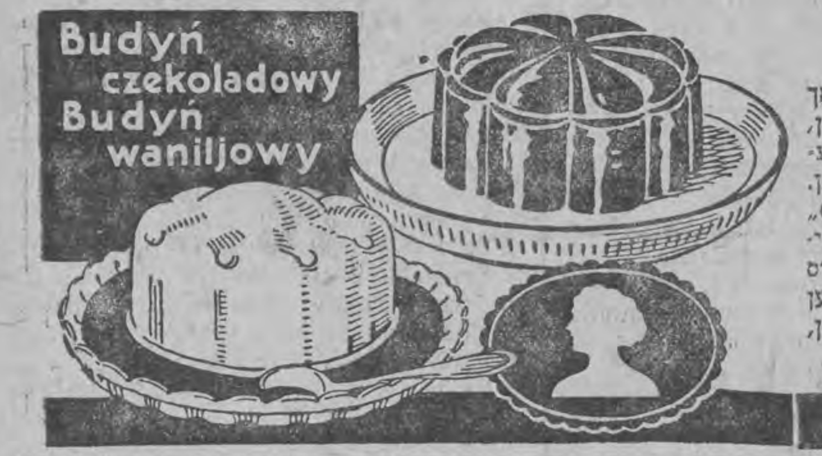

מאַסגעבענדע פּאַכקענער

פון דער מענשליכער ערנעהרונג זענען אין דער מיינונג, אַז די ענטשפּרעכענדע ערנעהרונג איז אַ געמישטע. עטליכע מאָל אַ וואָך קליינע פּאָרציעס פלייש, יעדען טאָג געמיזע און פּרוכטען און שטענדיגע מעהל־שפּייזען אויף מילך. ס'איז נאַטירליך געוואונשען, אַז די מילך־שפּייזען זאָלען זיין פערשידענאַרטיג. אין דער הינזיכט קען שטאַרק בייהילפיג זיין ד"ר עטקער'ס בודינג־פּראָשקעס, וועלכע מ'קען לייכט צוריכטען ביים געברייך פון מילך. זיי מאַכען געשמאַק און נאַהרהאַפטע דעסערט־שפּייזען. בודינג־פּראָשקעס פון ד"ר עטקער, פּונקט אַזוי ווי זיינע „Backin" פּראָשקעס ענטהאַלטען וואַניליען־צוקער, מאָנטשקע „Gustin" א.ז.וו. צוליב דער גרויסער נאָכפראַגע אויף זיי, זענען זיי שטענדיג פריש. מ'קען זיי בעקומען אין אַלע געוועלבער. טערשידענע אינטערעסאַנטע נייע אָנווייזונגען צום אויסבאַקען קען מען געפינען אין נייעם אילוסטרירטען ביכעל מיט עטקער'ס פּאָרשריפטען, אויסגאַבע „F", וועלכע מ'קען פאַר 40 גראָשען בעקומען אין יעדען געוועלב. פון דעם דאָזיגען ביכעל קען מען זיך אויך דערוויסען איינצעלהייטען וועגען דעם גלענצענדען באַק־אַפּאַראַט „Czarodziej" אויף וועלכע מ'קען באַקען, פּרעגלען און קאָכען ביי אַ קליינעם גאַז פלאַם.

Dr. August Oetker, Oliwa.

Dr. med.

NIEWIAŹSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס. טריפּער און הויט־קראַנקהייטען, פוןמענער־שוואַכקייט. נעמט אָן פון 5—9 אָוועגד

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78.

Dr. med.

I. Pikielny

ספּעציאַל־ארצט פאַר נירען, בלאָזען־ און האַרץ־קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָוענד

טרייבערינס,

שפּולערינס

צו מאַט און גלאַנץ־גאַרען ווי אויך שטאָפּ־גאַרן־אַרבייטער ווערען זאָפאָרט געזוכט צו ערפאָהרען אין אַדמינ.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3, 6—7
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין־פּאָלאַק	אויגען־קראַנקהייטען	1—2, 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס־הילף	11-1½ 5—6
ד"ר קאָנמאַר	כירורגישע־קראַנקהייטן.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווײַנבערג	אינ. הערץ לונגען־קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן־ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן־ארצט	9—2

צאָהן־טונגדהיילונג, בעלייכטונגען, קראָנען, מאַסטען א. א. וו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַטלער. אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג. וויזיט אין דער שטאָט.

ערצטליך־קאָסמעטיש. גאַבינעט

פרל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונט

מאַסאַזש־ און היילגימנאַסטיק־שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד.

ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 8, טעל. 51-89.

[illegible]

עמפּפאַנג פון 3—5 נאָכמ.

Dr. HELLER

ספּעציאַליסט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען.

2 נאַווראָט 2

נעמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4—5 נאָכמיטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזען.

Dr. med.

BRAUN

פּאַלודניאַווא 25, 25

טעלעפאָן 40-26.

ספּעציאַל־ארצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט מאַרץ־ליכט (האַר־אויספאַל)

נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אָוונט.

א מיידעל

צו לייכטע אַרבייט געגען באַלדיגע צאָהלונג און מיט עסען ווערט געברויכט ביי פּזשיגורסקי זשעלאַנאַ 47. 606

מיידלעך

וואָס קאָנען אַרבייטען צו פּליסאַוואַניע און קאַרבאַוואַניע קענען זיך זאָפאָרט מעלדען 16 פּעטריקאַווער 16 ביי ראָזענבערג. 602

שטרימף־

מאַשינען „Corona" אָדער „Ideal" אויף 244 אָדער 264 נאָדלען וויל איך קויפען אָדער פּאַכטען

Fabryka pończóch

„S. Bieliński"

Nowo-Cegieln. 20, tel 1916

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר־ און ווענערישע קראַנקהייטען, געשלעכטס־שוואַכע, רענטגען־בעשטראַהלונג און קווארץ־ליכט. עלעקטרא־טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12—2 נאָכמ. און פון 6—9 אָוונד.

לעטשניצע־פּרייזן.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Dziś i dni następnych:

Czarny Pirat

W roli głównej:

Douglas Fairbanks.

אויפפאָדערונג.

איך פאָדער אויף דעם ה' שוואַרצאָווסקי, מעבעל־געשעפט, פּולנאָצנאַ 24, ער זאָל מיר געבען דאָס מעבעל, וואָס איך האָב בעצאָהלט שוין מעהר ווי אַ האַלב יאָהר צוריק. איך געגענפאַל וועל איך זיין געצוואונגען אַלעס צו פערעפענטליכען.

מ. טאַנדאַווסקי, לאָדז, שרעדניאַ 11.

א בעסערע יוד. פרוי

צו פיהרען דיווירטשאַפט מיט אַ כשר'ע קוך ביי צוויי עלטערע הערען אין אַן אינטעליגענטע פאַמיליע ווערט געזוכט זיך צו דערוויסען אין געשעפט פון זיידען־וואַרען, פּיעטריקאַווער 43. 709

בייטאַרינס,

וועלכע האָבען אַבערלאָג־מאַשינען און פערשטעהען ערשטקלאַסיגע אַרבייטען אין דאַמען־קאָנפעקציאָן אויסצופערטיגען, קענען זיך מעלדען:

גדאַנסקאַ גאַס № 28, וואוינונג 5.

Licytacje przymusowe.

Magistrat m. Łodzi — Wydział Podatkowy — niniejszym zawiadamia, że w dniu 22-m marca r. b. między godz. 9-ej rano a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje ruchomości u niżej wymienionych osób za niewpłacone podatki:

490. Agencja Telegraf. „Pat". Al. Kościuszki 1 maszyna do pisania
491. Ajlenberg, Kilińskiego 49, meble.
492. Ab Józef, Piotrkowska 85, meble.
493. Abe Ch. Południowa 6, tremo.
494. Arensztajn M., Południowa 25, meble.
495. Besser Ch., Piotrkowska 82, zegar.
496. B-cia Biszkowicz, Piotrkowska 53. 30 mtr. towaru.
497. Bodzanowski A., Narutowicza 16, meble.
498. Burakowski D., Narutowicza 24, zegar.
499. Baharjer M., Narutowicza 38, zegar.
500. Birencwajg J., Narutowicza 49, biurko.
501. Borensztajn Z., Nowomiejska 7, 6 garniturów męskich
502. Bender Z., Piotrkowska 27. meble.
503. Bellman i S-ka. Piotrkowska Nr. 37, kasa ogniotrwała.
504. Baum Josek, Piotrkowska 69, meble.
505. Cieplucha J., Piotrkowska 17, heblarka motor
506. Cygler A., Narutowicza 56, kredens.
507. Cieplucha J., Piotrkowska 17, maszyna do szycia.
508. Czkwianow A., Piotrkowska 69, 100 butelek wina.
509. Diszkin S., Piotrkowska Nr. 8, maszyna do pisania.
510. Derejski St., Narutowicza 5. maszyna do szycia, meble.
511. Dawidowicz Sz., Piotrkowska 79, meble.
512. Eckersdorf Wł., Narutowicza 37, szafa.
513. Feliks Marja, Piotrkowska 20, meble.
514. Filipowski A., Piotrkowska 90, fortepian.
515. Ferster J., Wschodnia 57, kredens.
516. Fuks L. Zakątna 57, meble.
517. Fisz J., Cegielniana 36, 300 mtr. płótna.
518. Frydrych N., Narutowicza 5 meble.
519. Fisz J. Nowo-Cegielniana 18, zegar.
520. Feliks A., Piotrkowska 37, kredens.
521. Foerster H., Wschodnia 74, meble.
522. Finkelsztajn A., Południowa 28. meble.
523. Goński A., Cegielniana 57, meble.
524. Oliksman. Sp. Akc., Łąkowa 4, 30 szt. towaru.
525. Goldberg B., Narutowicza 5, meble.
526. Glicensztajn C., Narutowicza 9, meble.
527. Goldman A., Ogrodowa 12, meble.
528. Goldin O., Piotrkowska 33, kasa.
529. Głogowska 55, kredens.
530. Gurt M., Piotrkowska 59, pianino
531. Goldring L. Południowa 9, pianino.
532. Gothelf S., Południowa 36, kredens.
533. Hasylew I., Piotrkowska 27, 50 fl. likieru.
534. Haman R., Nawrot 30, krosno.
535. Joskowicz L., Piotrkowska 27, meble.
536. Kwiatkowski, Kon i Brener, Piotrkowska 49 100 mtr towaru
537. Kon M. i Natkin, Narutowicza 4, 2 szt. towaru
538. Kenig E. i L., Narutowicza 4, meble.
539. Kaczmarek M., Narutowicza 7, szafa.
540. Kowalczyński A., Narutowicza 31, meble.
541. Kronenberg L., Narutowicza 31, meble.
542. Kreppel M., Narutowicza 42, kredens.
543. Kreppel M., Piotrkowska 39, 1 szt. towaru
544. Kempner R., Piotrkowska 85, maszyna do pisania.
545. Krakowski J., Południowa 9, pianino.
546. Kantor B., Południowa 24, kredens.
547. Lipnowski M., Al. Kościuszki 1, zegar.
548. Lipskier M., Cegielniana 41, 70 but. wina.
549. Lewkowicz Z., Piotrkowska 82, patefon.
550. Lipszyc E., Kamienna 10, meble.
551. Landau S., Piotrkowska 73. maszyna do pisania, kasa ogniotrwała.
552. Lipmanowicz A. Lipowa 27, kredens.
553. Lewinson M., Narutowicza 31, urządzenie sklepowe.
554. Lenga D., Piotrkowska 6, 2 palta.
555. Lichtensztajn Sz., Południowa 34, meble.
556. Leder S., Południowa 58, szafa.
557. Milrad J., Piotrkowska 19, zegar
558. Menkes M., Piramowicza 2, meble.
559. Mehlszpajz Z., Kamienna 7, meble.
560. „Hubert Mühle" firma, Leszno 3, kasa ogniotrwała, biurka.
561. Monczki R., Narutowicza 16, kredens.
562. Muszyński E., Narutowicza 24, meble.
563. Menkes Z. Narutowicza 35, meble.
564. Miedrzycki W., Południowa 8, 2 szafy.
565. Nasielski F., Piotrkowska 6, kredens.
566. Neumiller K., Piotrkowska 61, bufet.
567. Offenbach J., Narutowicza Nr. 9, 2 serwisy stołowe.
568. Ostrowski M., Narutowicza 22, meble.
569. Ostromogilski J., Piotrkowska 17. 20 tuz. mydła.
570. Opatowski Wł., Piotrkowska 61, 20 skórek fokowych
571. Opatowski I. K., Piotrkowska 69, meble.
572. Pelcowicz Fr., stoliki marm.
573. Pokorowski R., Narutowicza 3, towary kolonjalne.
574. Praszkier J., Narutowicza 47, pianino.
575. Pelcowicz M., Piotrkowska 17, 10 bombonierek, 10 stolików.
576. Peter M., Piotrkowska 19, tremo
577. Piatkowski F., Piotrkowska 89, 20 koszul męskich.
578. Rutenberg S., Cegielniana Nr. 24, urządzenie sklepowe.
579. Rieznik M. D., Narutowicza 2, pianino.
580. Rukalski B., Nowo-Cegielniana 12, kredens.
581. Rundstern M., Piotrkowska 51, zegar.
582. Richter A., Piotrkowska 79, 3 wyżymaczki.
583. Rozental i Hendeles, Piotrkowska 156, 10 tuz. rękawiczek.
584. Roffogiel L., Południowa 16, meble.
585. Rozenfeld Sz., Południowa 21, maszyna do szycia, szafa.
586. Rigier S., Południowa 42, maszyna do szycia meble.
587. Szwarcman i Grynszpan. Piotrkowska 17 5 skórek karakułowych
588. Szyfman W., Narutowicza 4, 15 koszul męsk
589. Szakowski E., Narutowicza 32. 10 stolików marmurowych.
590. Szwarcowski W. Narutowicza 36, kredens.
591. Sacharow F., Narutowicza 36, 50 kg. mydła.
592. Stern A., Piotrkowska 6, 10 szt. towaru.
593. Szwarcman i Grynszpan. Piotrkowska 17 10 szt. skórek karakułowych.
594. Szlencki A., Piotrkowska 37, 10 szt towaru.
595. Szpiro M., Piotrkowska 41, zegar.
596. Szosland E., Piotrkowska 69, zegar.
597. Sztange D., Piotrkowska 83, meble
598. B-cia Szor. Piotrkowska 85, kasa ogniotrwała
599. Szmalewicz Sz., Południowa 8, kredens.
600. Szokin L., Południowa 20 kredens.
601. Salamonowicz S. Południowa 20, meble.
602. Szulc A., Południowa 24 kredens.
603. Solarz Sz., Południowa 24, lustro
604. Szattan F., Południowa 25 kredens.
605. Tepler F., Wschodnia 74, meble.
606. Tajtelbaum Ch., Piotrkowska 37, maszyna do szycia.
607. Tyber I., Piotrkowska Nr. 49, maszyna do pisania.
608. Tyger Ch., Piotrkowska 81 meble.
609. Unger W., Piotrkowska 79, meble.
610. Ulrychs M., Piotrkowska 45, 40 stolików, urządzenie cukierni.
611. Waldberg Ch., Żeromskiego 31, szafa.
612. Wojewódzki St., Moniuszki 2, otomana.
613. Warhaft B., Narutowicza 3, meble.
614. Wiener S., Narutowicza 19, 7 stolików.
615. Werdiger H., Narutowicza 36, kredens.
616. Wajnberg Sz., Narutowicza 38, meble.
617. Wegmajster N., Narutowicza 49, meble.
618. Wermińska L., Nawrot 32, meble.
619. Wollman A., Nowomiejska 3, meble
620. Wiener Ch., Piotrkowska 27, zegar.
621. Wald J., Piotrkowska Nr. 33, maszyna do pisania.
622. Wrocławski M., Piotrkowska 33, meble.
623. Winter S., Piotrkowska 33, meble.
624. Wiślicki Ch., Piotrkowska 83, meble
625. Wiślicki J., Piotrkowska 83, meble.
626. Wajzerman Ch. Pl. Wolności 3, szafa.
627. Wajnberg M., Wschodnia 43, meble.
628. Zapędowski R., Bałucki Rynek 3, kredens.
629. Ziembiński D., Narutowicza 24, meble.
630. Zusmanek L., Piotrkowska 19, kanapa.
631. Zaks J. Piotrkowska 85, meble.

W dniu 23 marca 1928 roku między godz 9 rano a 4 po południu:

632. Adler Samuel, Nawrot 38a, pianino.
633. Aurbach S., Piotrkowska 109, patefon.
634. Brzoza i S-ka, Gdańska 138, warsztat.
635. Birnbaum M., Sienkiewicza 26, kredens.
636. Bejzyk W., Karola 4, szafa.
637. Bromberg Z., Karola 3, kredens.
638. Burakowski A., Piotrkowska 37, 10 żyrandoli.
639. Bekier A., Piotrkowska 111, meble.
640. Bierhath M., Piotrkowska 157, tualeta.
641. Bialer Sz., Nowo-Zarzewska 6, szafa.
642. Czekański Z., Piotrkowska 111, kasa ogniotrwała
643. Dietrych Fr., Napiórkowskiego 42, meble.
644. Frajdenrajch J., Kopernika 19, tremo.
645. Graliński B. i L., Nawrot 84, magiel.
646. Gutman I., Nawrot 100, meble.
647. Gebert P., Piotrkowska 114, kredens.
648. Glatman A., Piotrkowska 121, meble.
649. Hendeles N., Karola 8, 2 szafy.
650. Jesionowski J., Piotrkowska 117, kredens.
651. Kwaśner i Lindenfeld, Karola 11/13, maszyna do pisania, meble.
652. Kind i Fiszer, Karola 9, 2 biurka.
653. Kruczkowski R., Kątna 58, meble.
654. Krukowska P., Nawrot 8, kasa ogniotrwała.
655. Born Artur, Kilińskiego 214, meble.
656. Tyszka Janina, Radwańska 19, meble.
657. Koplowicz R., Nawrot 34, meble.
658. Kalmanowicz A., Nawrot 34, meble.
659. Kwiatkowski P., Nawrot 25, maszyna.
660. Kon Chaskiel Piotrkowska 107, zegar.
661. Korman H. Piotrkowska 145, meble.
662. Krumholc M., Piotrkowska 145, szafa.
663. Kohn D., Południowa 24, kredens.
664. Landau J., Nawrot 8, meble.
665. Lenkiński Sz., Piotrkowska 107, meble.
666. Lieliensztajn M., Południowa 20, meble.
667. Menge T., Anny 33 meble.
668. Makower M., Karola 4, kredens.
669. Markus J., Ewangelicka 7, kredens.
670. Mendelson L. i S-ka, Wschodnia 76, kasa.
671. Mordkiewicz A., Piotrkowska 109, maszyna do szycia, meble
672. Nowacki St., Piotrkowska 103, fortepian.
673. Pokrzywa Sz., Karola 8, lustro.
674. Pawlak Wł., Kilińskiego 143, kontuar.
675. Pietrzak St., Nawrot 8, meble.
676. Piotrowicz St., Piotrkowska 127, 20 litrów koniaku.
677. „Ceramika", właśc. P. Ramisz, Piotrkowska Nr. 121, wyroby ceramiczne.
678. Redesz H., Karola 20, lustro.
679. Raksyk A., Kilińskiego 133, meble.
680. Renert E., Kopernika 47, 70 kg. cukru.
681. Reitberger A., Piotrkowska 123, kredens.
682. Sokołowski K., Kopernika 33, maszyna do szycia, meble.
683. Stańczyk W., Napiórkowskiego 81, 1 worek mąki.
684. Salomon R., Pl. Reymonta 3/4, meble.
685. Sydrański K., Południowa 24, lustro.
686. Tabaksblatt I., Kilińskiego 141, kredens.
687. Proppe A., Kopernika 10, kredens.
688. Ulrychs M., Piotrkowska 97, urządzenie cukierni.
689. Wiślicki Sz., Karola 8, meble.
690. Włodarski P., Piotrkowska 113, meble.
691. Wojdysławski L., Piotrkowska 123, meble.
692. Zobel J., Nawrot 7, 3 lustra.
693. Żółtak, Nowo-Zarzewska 30, meble.
694. Andurski A., Al. Kościuszki 69, kredens.
695. M. Arct i S-ka, Piotrkowska 105, pianino.
696. Awronim E., Rzgowska 3, meble.
697. Brauer K., Piotrkowska 120, meble.
698. Uszer Bornsztajn, Gdańska 25, meble.
699. Bob M., Gdańska 25, meble.
700. Bresler S., Główna 65, meble.
701. Beme R., Przejazd 1, maszyna do pisania.
702. Berkenwald S., Piotrkowska 110, meble.
703. Bekier A., Piotrkowska 111, pianino.
704. Bornsztajn M., Piotrkowska 117, szafa.
705. Kalman B., Piotrkowska 120, biurko.
706. Aronson I., Piotrkowska 145, bibljoteka.
707. Bromberg J., Piotrkowska 152, meble.
708. Bauman I., Piotrkowska 180, meble.
709. Baran U., Piotrkowska Nr. 182, czekolada, herbata.
710. Berman W., Rzgowska 10, kredens.
711. Band S., Rokicińska 11, meble.
712. Klajnman Hersz, Słowiańska 17, meble.
713. Hesse Franciszek, Andrzeja 1, 12 futerek.
714. Bomander A., Sieradzka 3, 2 szafy.
715. Benke R., Sienkiewicza 67, meble.
716. Bergman E., Lipowa 12, meble.
717. Bartczak St. i Kusak, Nawrot 37, biurko.
718. Bersz O., Kopernika 25, meble.
719. Cukier R., Gdańska 68, meble.
720. Cukier M., Juljusza 15, kredens.
721. Ceder L., Piotrkowska 247, meble
722. Czernikowski M., Piotrkowska 309,
723. Czachowski J. Pl. Wolności 2, meble.
724. Chaskielewicz Ch., Pl. Wolności 3, towar.
725. Cybuch Lewi, Przejazd 49, meble.
726. Dems R., Piotrkowska 105, meble.
727. Drose H., Piotrkowska 154
728. Diefenbach G., Rzgowska 33, szafa.
729. Drynkowski J., Sienkiewicza 56, meble.
730. Grajhorn H., Główna 61, meble.
731. Ende E., Piotrkowska Nr. 108, maszyna do pisania.
732. Engel I., Radwańska 6, kredens.
733. Feder P., Piotrkowska 116, urządzenie restauracji.
734. Fiszman A., Piotrkowska 117, tremo.
735. Fajn I. Piotrkowska 200, kredens.
736. Fuks M., Rzgowska 97, szafa.
737. Feldman Z., Rokicińska 8, 10 kg. skóry.
738. Goldberg J., Gdańska 31a, meble.
739. Groswirt A., Wólczańska 63, meble.
740. German, Kilińskiego 111, pianino.
741. Grzesik L., Piotrkowska 181, meble.
742. Galewski St., Piotrkowska 189, kredens.
743. Gliksman Wł., Piotrkowska 271, zegar.
744. Goździcki M., Rokicińska 37, meble.
745. Glabman A., Piotrkowska 121, meble.
746. Grosman M., Sienkiewicza 52, meble.
747. Grosman Sz., Sienkiewicza 52, meble.
748. Grzelaczyk, Dąbrowska 18, meble.
749. Gałusiński St., Piotrkowska 108, 5 stolików marmurowych.
750. Hagenderf J., Piotrkowska 109, meble.
751. Hirszberg M., Piotrkowska Nr. 120, kredens, pianino
752. Halbersztadt M., Piotrkowska 121, meble.
753. Hochberg A., Piotrkowska 286, 8 kapeluszy.
754. Hypszer A., Rzgowska 1, 2 szafy.
755. Herc M., Rokicińska 8, urządzenie sklepu.
756. Hentsch K., Kilińskiego 130, meble.
757. Janicki J., Piotrkowska 200, otomana.
758. Jakubowicz H., Rzgowska 1, kanapa.
759. Jóźwiński Wł., Rokicińska 69, urządzenie sklepu.
760. Jankielewicz Ch., Sieradzka 1, meble.
761. Jeleń Wł., Sienkiewicza 52, kredens.
762. Jankielewicz, Cegielniana 52, szafa.
763. Kapłan Ch., Gdańska 25, meble.
764. Król J., Główna 51, kredens.
765. Kon Ch., Piotrkowska 107, meble.
766. Krumholc Moszek, Piotrkowska 145, 2 szafy.
767. Kieszczyński T., Piotrkowska 146, meble
768. Kassman A., Piotrkowska 149, biurko.
769. Kwaśniewski J., Piotrkowska 155, meble.
770. Kaplański O., Piotrkowska 175, meble.
771. Kuczyński S., Piotrkowska 288, szafa.
772. Kazryl. Rubin. Pusta 9, meble.
773. Kornacki S., Przejazd 86, kredens.
774. Kuperminc I., Rzgowska 25, maszyna, meble.
775. Koppel Rubin. Rzgowska 77, meble.
776. Klauze P., Targowa 57, biurko.
777. Kochański Sz., Piotrkowska 16, pianino.
778. Kuchcik R., Odyńca 5, 50 książek.
779. Kurc A., Piotrkowska 130, zegar.
780. Kühn Ch., Żeromskiego 4, kozetka.
781. Lusternik i Żółtkowski, Piotrkowska 104, [illegible] mtr. bostonu.
782. Landau R., Piotrkowska 108, 3 piece.
783. Lange Juljan, Piotrkowska 108, zegar.
784. Lehman R., Piotrkowska 192, szafa.
785. Lichtensztajn T., Piotrkowska 284, meble.
786. Lassman E., Rzgowska 7, meble.
787. Lederman Ł., Rzgowska 12, meble.
788. Myśliborski D., Rokicińska 43, meble.
789. Masicki J., Kilińskiego 96, biurko.
790. Michałowski B., Piotrkowska 225, meble
791. Miałkowski R., Przędzialniana 39, meble.
792. Manela A., Rzgowska 3, meble.
793. Miszewski St., Sienkiewicza 53, meble.
794. Machnik W., Gdańska 96.
795. Makowski J., Nawrot 99, maszyna do szycia, meble.
796. Makówka A., Andrzeja 7, kasa ogniotrwała, meble.
797. Nowacki St., Piotrkowska 103, lustro.
798. Najman A., Podleśna 14, meble.
799. Puszek S. Piotrkowska 122, urządzenie sklepu
800. Piotrowicz St., Piotrkowska 127, 50 but. wina.
801. Pahl E., Piotrkowska 166, biurko.
802. Piszczkowski B., Piotrkowska 200, 1 kredens.
803. Potz Cz., Radwańska 35, meble.
804. Płoński F., Radwańska 40, kredens.
805. Pomeranc R., Rzgowska 18, otomana.
806. Pokorski J., Rzgowska 91, umywalka.
807. Pawłowski W., Rokicińska 31, meble.
808. Rozenberg B., Piotrkowska 103, 30 mtr. towaru.
809. Romiszowski Wł. Piotrkowska 116, meble.
810. Rozenblat W., Piotrkowska 120, garderoba.
811. Rywlin W., Piotrkowska 191, meble.
812. Reingold R., Piotrkowska 292, urządzenie sklepowe.
813. Rozenblat D., Piotrkowska 218, 1 grempel.
814. Rykowska M., Radwańska 19, meble.
815. Rozental J., Rzgowska 3, meble.
816. Rotengerg Ł., Rzgowska 4, meble.
817. Rozner A., Piotrkowska 41, 40 kg. mydła.
818. Rozenblum M., Sienkiewicza 52, kredens.
819. Rotenberg Sz.., Pusta 11, 2 szafy.
820. Radzikowski W., Sienkiewicza 69, gramofon.
821. Rajc R., Pusta 11, maszyna do szycia, meble.
822. Ramisz A. Piotrkowska 121, meble.
823. Rotbard Sz., Piotrkowska 120, pianino.
824. Sieradzki M., Piotrkowska 116, 2 szafy.
825. Śpiewak M., Piotrkowska 116, 2 szafy.
826. Szwarc J., Piotrkowska 120, otomana.
827. Szyczyńska M., N. Zarzewska 47, urządzenie sklepu.
828. Szmidowski A., Główna 6, zegar.
829. Świdwiński H. R., Piotrkowska 174, urządzenie mleczarni.
830. Szwalbe A., Piotrkowska 160, kontuar.
831. Skurczyński St., Piotrkowska 291, meble.
832. Spiro M., Piotrkowska 292, lustro.
833. Sonenberg A., Przejazd 66, szafa.
834. Sumkiewicz E., Radwańska 43, 4 kapy.
835. Szpałka J., Rzgowska 20, urządzenie w sklepie.
836. Stępniewski St., Rzgowska 109, bufet.
837. Stępniak J., Rzgowska 11, kasza czekoldowa.
838. Szarwiłowski M., Sieradzka 3, meble.
839. Swider Sz., Piotrkowska 189, worek cukru.
840. Szałdajewski D., Główna 42, meble.
841. Szachno L., Kilińskiego 86, meble.
842. Skarzyński P., Piotrkowska 245, 2 rowery.
843. Trzcinka B., Piotrkowska 120, meble.
844. Tenenbaum I., Piotrkowska 128, szafa.
845. Tenenbaum I., Piotrkowska 132, lustro.
846. Tetzlaff, Piotrkowska 100, 45 mtr. towaru.
847. Widawski B., Główna 1, 150 krzeseł.
848. Włodarski P., Piotrkowska 113, meble.
849. Wiślicki W., Piotrkowska 117, kredens.
850. Weller D., Piotrkowska 120, maszyna do szycia, meble.
851. Wincigster A., Piotrkowska 120, meble.
852. Wendler W., Piotrkowska 127, urządzenie warsztatu zegarmistrzowskiego.
853. B-cia Wojdysławscy, Piotrkowska 218, krosna ang.
854. Wajngarten L., Piotrkowska 286, tremo.
855. Wienerman M., Pl. Wolności 3, szafa.
856. Wajngartenowa R., Pl. Wolności 3, 37 czapek.
857. Warszawski Sz., Pl. Wolności 3, meble.
858. Weber Sz.., Rzgowska 74, meble.
859. Wilczyk G., Senatorska 28, meble.
860. Wajnberg H., Kilińskiego 86, 3 dywany.
861. Wojdysławski I., Gdańska 131, meble.
862. Wende J., Klawe H., Kilińskiego 138, maszyna do pisania.
863. Wagner G., Nawrot 72, pianino.
864. Walkowska Z., Piotrkowska 119, 5 stolików marmur.
865. Zajączkowska E., Gdańska 42, meble.
866. Zelman J., Gdańska 18, meble.
867. Zauberman S. Piotrkowska 121, meble, pianino.
868. Zelwer M., Piotrkowska 286, meble.
869. Zalewski B., Sosnowa 8, 3 kołdry.
870. Zalberberg N., Sienkiewicza 74, meble.
871. Zajdenfeld B., Al. I Maja 1, lustro, fortepian [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]